

NGAY TAY

NĂM THỨ TƯ — THỨ
BẢY 30 DEC. 1939,
SỐ 194 — GIÁ 0\$12
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ :
60, ĐƯỜNG QUAN-
THÀNH - GIẤY NÓI 874

Đặt đồ

— Tôi ăn có mỗi một bát mì, sao chú lại tính thành hai bát ?

— Cái nị không pết ! Cái gì cũng đặt gấp pòn gấp lăm trước à ! Ngộ tính cái nị có gấp đôi là rẻ rồi ló !

THƯ VIỆN
TRUNG ƯƠNG
C
563

LU'ÔNG NGHI BỔ THÂN

LE HUY PHACH

Trong số 100 người đàn ông, ở thế kỷ này, thì có đến 90 người có các bệnh ở thận. Bại thận: đau lưng, mờ mắt, ù tai, rức đầu, tiểu tiện vàng, tinh khí loãng... Hoặc sinh ra mộng-tĩnh, di-tĩnh, hoạt tinh, liệt dương... Hoặc những người vì thủ dâm mà sinh ra tức ngực, hay đánh trống ngực, di-tĩnh, mộng tinh... Hoặc những người sau khi khỏi bệnh phong tình vì uống phải nhiều thứ thuốc công phạt làm hại thân khí mà sinh ra đau lưng như bẻ, ù tai, chảy nước mắt, hoa mắt, rụng tóc, ướt qui đầu... Có các bệnh kể trên đều dùng « Lương nghi bổ thận » số 20 của Lê-huy-Phách các bệnh khỏi hết - sinh khí cố tinh, khỏi bại thận, khỏi di tinh, khỏi mộng tinh, khỏi hoạt tinh, khỏi bệnh liệt dương, chắc như vậy!

Lương nghi bổ thận số 20 của Lê-huy-Phách là một thứ thuốc bổ thận hay nhất ở xứ này. Giá 1p.00 một hộp.

Đàn bà bắt điều kinh

Dùng thuốc Lê huy Phách hay nhất

ĐIỀU KINH CHỪNG NGỌC số 80 giá 1p.50. Các bà có bệnh bắt điều kinh, khi lên tháng, khi xuống tháng, huyết ra tím đen, có khi ra khi hư nữa. Trong người bần thần mỗi mệt, kém ăn, ít ngủ, hoa mắt, ù tai, đau bụng khi hành kinh... dùng thuốc Điều kinh chừng ngọc số 80 của Lê-huy-Phách, kinh nguyệt điều hòa, tốt cho sự sinh dục, mau có thai nghén.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1p.00 - Các cô kinh hành sai hẹn, tháng có, tháng không, da vàng, quầng mắt thâm, người uộc mệt, dùng Điều kinh bổ huyết số 21 giá 1p.00, kinh hành đúng hẹn, da dễ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn, tăng thêm vẻ đẹp.

Thanh niên cứu khổ hoàn

Trị tận gốc các bệnh lậu!

Một thứ thuốc lậu hoàn toàn linh nghiệm, hay hơn hết thảy các thứ thuốc Tây, Tàu, Ta, đã có bán từ xưa ở xứ này. Thuốc này có đặc tính chữa các bệnh lậu: không cứ là kinh niên hay mới mắc, tức buốt hay ra mù, bệnh lậu phải lại hay phải nhiều lần, bệnh lậu có nhiều biến chứng nguy hiểm, bệnh lậu ở đàn ông, đàn bà hay đàn bà có thai đều dùng Thanh Niên Cứu Khổ Hoàn số 70, giá 1p.20, dùng được nhiều ngày, khỏi tuyệt nọc các bệnh lậu. Thứ thuốc Thanh niên cứu khổ hoàn này hiệu nghiệm phi thường. Các ngài hãy hỏi những người đã dùng qua rồi sẽ biết.

Nhà thuốc LE HUY PHACH

19 Boulevard Gia-Long (phố Hàng Giở) - Hanoi

Khắp các tỉnh: Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại-lý bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Lê-huy-Phách

SLOOP

COFAT

OUVERTURE
LE MARDI 14 OCTOBRE 1939

**CABINE
PROPHYLACTIQUE
du Docteur HÏ**

Ancien Interne de l'Hôpital
St Lazare de Paris

Spécialiste des
maladies vénériennes

Ouverture en permanen-
ce la nuit de 22 heures
à 6 heures du matin

Pour tous soins préventifs con-
tre les maladies vénériennes
(Bé phông bệnh hoa-liễn)

N. 2, RUE LLE HỘI-VÛ

VÔ-ĐỨC-DIÊN
KIẾN TRÚC SƯ

8 Place Négrier
HANOI — Tél. 77

95%
Nhũ-rũ
đều Bức-bối
ngay hành-kính

NHƯNG
CÁI KHÓ CHU
ẦY CÓ THỂ
TRÁNH ĐƯỢC
MỖI THẮP
ƯÔNG TRƯỚC
1 HỘP

**BẠCH
ĐIÊN
HOAN**
ĐIỀU-KINH, SẠC-HUYỆ

VÔ ĐÌNH ĐÀN
CHOLON-SAIGON-P. PEN
AN-HOÀ: 8 CANTON
HANG

CABINET D'ARCHITECTE
NGUYỄN - CAO - LUYẾN
HOANG - NHƯ - TIẾP
Architectes diplômés P. L. G. I.
Angle Rues Richaud et
Borgnis Desbordes — Hanoi
TÉL. 678

**Đã có bán
GIẢI-LAO CẤP-BỔ**

Làm việc thiếu sức, nghỉ ngơi quá độ, dùng một hộp GIẢI LAO CẤP BỔ, sẽ thấy khỏe hẳn người lại và từ tinh thần đến sức khỏe cũng đều minh mẫn tăng tiến thêm ra. Thành hoàng dùng 1 hộp GIẢI LAO CẤP BỔ thì ngày làm việc cả 12 giờ cũng như làm việc có 6 giờ thôi. Ai dùng không được vừa ý xin bồi lại tiền. Giá 1p.00 một hộp.

KINH TIẾN TỰ TIÊN

Chữa khỏi hết các bệnh ở thận, khiến cho giao-hợp được lâu bền, khỏi hẳn bệnh liệt-dương, hoặc di, mộng tinh, chỉ uống một hộp 1p.00 đã thấy kiến-hiệu.

HỘI MUA Ở

**NHÀ
THUỐC THUỘNG-ĐỨC**

15, PHỐ NHÀ-CHUNG — HANOI

Ở xa mua tỉnh hóa giao ngân, và mua từ 2p.00 trở lên mà gửi mandat về trước thì không phải chịu liên cước phí.

Rượu Cốt Nhát

MARTELL

à thứ rượu đã nổi tiếng
từ 200 năm nay.

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie L^{td} 21, Bd. Henri-Rivière HANOI

AI MƠ MỸ-VIÊN? THỢ CẠO

Nén mua máy uốn tóc : 100p. — 200p. — 400p. — đến 1800p. — Máy điện Rayon Violet: 80p. — 150p.
Máy sấy tóc : 25p. — 350p. — Máy uốn lông mi : 0p,90 — 12p.00 — Máy điện Massage (soa nắn) : 9p. — 45p.
240p. — Máy làm nở vú (ngực đàn bà) 40p. — 380p. — Máy điện kẹp mũi thành dọc dừa 485p. —
tordeuse điện : 70p. — Douche pulvérisante et bains de lumière 95p. — Bain facial vapore lumineux :
250p. — Pulvérisateur điện 60p. — Vibro Masseur Standart 18p. — Kim uốn tóc thường : 1p,80 — 2p80 —
9p,50 — Thuốc uốn tóc permanence : 1p. — 2p — 3p. — Perma (fabrication américaine) làm lông mi dài cong
Nếu mua máy, xin dạy cách làm cẩn thận, chắc chắn

AMY thu nữa tiền

đặc biệt trong một tháng. Răng đen đánh trắng. Uốn, nhuộm
tóc từ 1p. đến 18p. Sửa điện vú nở, Người khỏi gầy, béo, sẹo
chứng cá, nẻ, làn nhang, giảm, sần. Máy điện Âu-Mỹ.

MY-VIÊN AMY 28, - HANG THAN 28 - HANOI

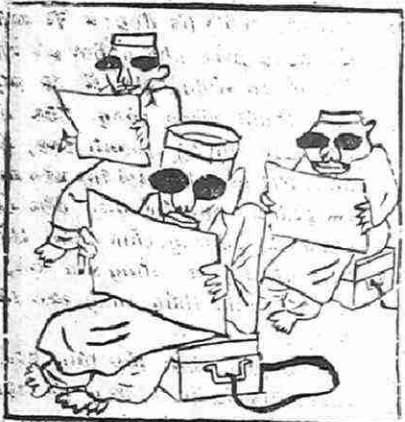

CUỐN SỔ

Hanoi — Cô Hiền khâu dầm ở phố Re nach có hai cái chân bông bị mất trộm cả, mà chỉ mất trộm hai cái chân thột. Thủ phạm nghe đâu là một chàng hỏi cô làm vợ có không thuận. Anh chàng lập mưu lấy cắp chân trong lúc trời giá lạnh để cô bị rét quá sẽ phải bằng lòng y.

Nam-Định — Cậu Phạm-văn-Nhằm giận bố mẹ, tìm cách chết một cách âm ỹ, ồn ào, ít là vài phút để bố mẹ thiệt đau đớn. Uống thuốc phiện dầm thanh: không có tiếng gì Thất cổ: yên lặng quá. Nhảy xuống sông: chỉ có một tiếng « tùm! ». Anh ta liền nuốt pháo siết.

Đông-Dương — Theo nghị định mới từ năm 1940, thầy bói, thầy tướng đều phải trả môn bài. Các thầy đều giờ « Cầm nang » mà mình đã tự lấy cho mình, để tránh tai nạn ấy. Một mưu thần, đã giẫy trong Cầm nang: « bỏ nghề bói tướng. »

Hanoi-Hadong — Trên xe điện, một cô liêu thư một cậu học sinh và một bác bán thuốc rong. Cậu học sinh rút thuốc lá phi pháo hút. Bác bán thuốc, tầm lăm nhìn hình khách ngồi quanh, như nói thầm: « cậu đang vẩy với cô liêu thư đấy! » Cậu tức. Bác tức. Đám đưa đi, thoi qua lại. Xe đỗ. Người ta mời cậu và bác xuống đường. Xướng đây vẫn đánh nhau đến lúc xe chạy hơi xa mới ngưng tay và chân. Nửa giây sau, trên xe nhỏ tí lặn xa tất, một cái chầm thò ra: ý chừng có liêu thư với theo nhìn cậu và bác. Cậu và bác lại xông vào nên nhau một trận nữa, mãi đến lúc xe mất không còn thấy tiếng mới ngưng chân và tay. Rồi lấy dễ bước vết thương cho nhau cước bộ quay về Hanoi.

Hanoi — Nguyễn-Cầm phụ gạo, vào làm cho một hiệu gạo ở phố hàng Buồm. Được dăm ngày, anh ta béo chường, bụng lớn hơn cả bụng phê chú Tì ông chủ hiệu. Một hôm, giờ ra về chú Thông thấy Cầm béo tốt hơn mình, thêm quá, vuốt ve bụng Cầm. Vuốt đến đâu, bụng ngót tới đấy và gạo sống cũng theo chỗ tuồn rơi xuống đất: thì ra, Cầm vào nhà gạo, đã ăn nhiều quá, nên gạo chừa kịp tiêu.

của TÔ-TỬ

Người

Đông - dương có giàu không ?

TRẢ lời câu hỏi ấy, báo Le Courrier d'Haiphong mỉa mai :

Đông-dương vẫn có tiếng là một thuộc địa giàu, một xứ sung sướng vì ở đây lúa và cao su tự nhiên mà mọc, ở đây người ta lấy sống mà súc than đá trong những mỏ nông sừ mặt đất, ở đây gỗ chỉ toàn là gỗ trắc, gỗ gu và những thứ gỗ đẹp khác, ở đây những họa sĩ sung sướng ngồi làm chơi những kiệt tác bằng khảm, bằng trạm, bằng thêu...

tiêu thụ được bao nhiêu. Về phương diện ấy thì đồ đồng một người dân Đông-dương năm 1901 làm được 0p.01 một ngày và năm 1937 được 0p115 một ngày. Nhưng đó là theo giá bạc, mà như tôi đã nói, đồng bạc đã hạ giá nhiều. Tính theo giá vàng, thì mỗi dân Đông-dương năm 1901 làm được 0p0571 và năm 1937 chỉ làm được 0p.046 mà thôi. Thế nghĩa là dân Đông-dương đã nghèo đi.

Đại hội nghị

ĐẠI-hội nghị Kinh tế và Lý tài đi làm việc.

Nhưng còn sự thực? Sự thực thì ta sợ nó khác hẳn, và những người biết nhận thấy dân bản xứ nghèo khổ là chừng nào.

Đó là một sự thực chúng tôi đã nói đến nhiều lần. Bây giờ sự thực ấy đã hiện nhiên lắm không mấy người chối cãi nữa. Một hội ở Paris, chuyên môn nghiên cứu về các vấn đề kinh tế, đã có công tìm tòi để biết rõ tình thế của Đông-dương.

Trong một phiên công khai, Hội nghị đã xét đến số công nợ Đông-dương, nghĩa là đến số chi thu hàng năm của tất cả năm kỳ. Số công nợ năm nay chia ra làm hai: thường và bất thường. Số thường tăng lên 104 triệu bạc, hơn năm ngoài 15 triệu, nghĩa là hơn lên độ 16,6%. Còn số bất thường định là 30 triệu 523.780 đồng, tiền sẽ lấy trong quỹ để dành của Đông-dương 8 triệu 430 ngàn đồng, còn thì là tiền lãi đức tiền xu và bán thuế về phòng thủ và tiền lãi về số Đông-dương.

Theo bài thông kê của hội ấy thì Đông-dương từ năm 1901 cho đến bây giờ không giàu thêm lên gì cả, trái lại

Bản luận về số chi thu này, ông Basseleuf có đượ lên than phiền về việc người ta đã không tiêu theo sự dự định, khiến cho công quỹ thêm bớt luôn luôn. Ông cả quyết rằng những món tiêu trong năm vừa qua có nhiều món tiêu phí; ông kể một tỉ dụ: món tiêu về các phái bộ. Và ông dẫn chứng: món tiêu ấy dự định có 240001, mà sau tiêu tới 110.000đ, mà xét ra có nhiều phái bộ không có ích lợi gì cả. Ông ta lại nhận rằng sáu tháng sau trong năm 1939, có nhiều việc bất thường phải tiêu, nhưng cũng có nhiều việc không đáng tiêu mà cũng tiêu.

nữa. Năm 1901, số sản xuất của Đông-dương là 332 triệu bạc và năm 1937 tài số ấy chỉ lên được 1014 triệu. Nhưng ta nên nhớ rằng đồng bạc gần đây phá giá nhiều, và vì thế số tiền 1014 triệu kia chỉ bằng độ 700, 800 triệu mà thôi.

Nhưng tình số tiêu xuất sản chung như vậy chưa đủ. Cần nhất là phải xem mỗi người dân làm một ngày được bao nhiêu tiền, để mà xem họ

ông Basseleuf đượ lên đọc mấy khoản về việc cử ông Bourgois sang Tàu, ông Guillemain đi kinh lý miền mọi, ông Hervé sang Mỹ để dự hội nghị Bưu chính nhưng lúc ông đến nơi thì hội nghị đã bế mạc mất rồi. Ông bảo sự chậm chễ làm thiệt hại cho Đông-dương và ông chỉ nhận có

ĐÃ CÓ BÁN

THẠCH-LAM

NGAY MỜI

TIỂU-THUYẾT

Một cuốn: 0p.55

Có in riêng cho các bạn yêu sách đẹp 40 bản trên giấy thượng hạng, có chữ ký của tác-giả, giá từ 1p. đến 2p.50.

Lại mua ngay không hết.

CON CÁ THẦN

của: HOÀNG-ĐẠO

Cuốn thứ hai trong loại Sách Hồng Giá 0p.10

va viêc

CÂU CHUYỆN

hàng tuần

một phi bộ có ích cho Đàng-dương là phái bộ Feyçal.

Ông Balleuf kết luận rằng xin chính phủ từ nay có tiêu những việc như vậy thì trước chi tiêu nên hỏi qua ý kiến ban thường trực Đại hội nghị đã. Tuy bản cái như vậy, rút cục Đại hội nghị vẫn chuẩn y như thường.

Một sáng kiến

Hàng năm đến gần Tết, ở thôn quê hay có trộm cướp nổi lên. Tiếng trống ngũ liên là một thứ tiếng làm cho nông dân không khiếp nhất. Gần đây, ở Phú Thọ, theo báo Đông Pháp, ông phủ Lâm thao Nguyễn vào trước đã nảy ra một sáng kiến rất hay: là làm cho dân làng ở hạt ông hiểu biết những phương pháp để phòng và

đánh bắt cướp. Vì thế nên một đêm kia, vào khoảng mười giờ, ông cũng thuộc hạ không báo trước, bắt thình lình đến đình làng Tiên Kiên nổi trống ngũ liên để xem làng tưởng có cướp thì sẽ động tít ra sao. Một hồi trống vừa tan, dân làng kẻ dao, người mác có cả người vác súng chạy sấn chỗ nổi trống động. Và tuy không phải là

cướp thật, họ cũng đã vui vẻ giải tán sau khi nghe ông phủ giảng giải về cách để phòng trộm cướp.

(Xem tiếp trang 18)

Hoàng Đạo

Ôi năm họ « Việt-Nam mỹ-thuật kỹ-nghệ » trung b ý một phòng tr ên-lâm. Và mỗi năm chúng ta lại được đọc

những bài bình phẩm tranh trên các báo hàng ngày. Ai cũng có thể bình phẩm tranh được, cũng như ta đã thấy, ai cũng có thể phê bình văn được. Vì có khó gì đâu, văn thì có chữ, có tư-tưởng, có văn thể, có cốt truyện, có âm nhạc, có tình cảm, có thi tứ, văn văn, mà tranh thì có màu sắc, có nét, có dăm, có nhạt, có màu thân mật, có màu dữ dội, văn văn Ai mà không khen chê được, khen, chê ra về nữa.

Muốn ra về hơn thì mở những sách chữ Pháp nói về tranh ra mà chép, mà dịch từng quãng. Tha hồ trở nên đạo mạo, đạo mạo qua Diderot, Thibault Ssson, qua tạp chí « Mỹ-thuật », cũng như các nhà phê bình liêu thuyế và thi ca của ta, đạo mạo qua Brancière, Jules Lemaître, Emile Faguet, Anatole France, Fd nond Jaloux, v. v

Đang phác thay những nhà phê bình! Họ đã làm những công việc khó khăn ấy với hết cả tâm hồn họ! Họ muốn được cái gì trở lại? Nổi tiếng? Có một điều chắc chắn là họ sẽ không bao giờ nổi tiếng với họ, vì lúc ngồi một mình và nhà n đọc lại bài văn phê bình của họ, họ sẽ thấy họ không thành thực một chút nào, họ sẽ thấy họ đã viết những lời mà họ không hiểu, hay không tin là phải, nhưng họ đã cứ viết, viết để loe, loe người thời chữ tự loe sao nổi mình.

Khó khăn nhất, cao qui nhất là mình nổi tiếng đối với mình!

Đó còn là những nhà văn, những nhà hội họa, hay có về thể:

Lại có hạng phê bình không phải là nhà văn, cũng không phải nhà hội họa: họ chỉ là những người tinh mắt, tinh tai, tinh mắt vì họ nhìn thấy rõ ràng, lắm, màu nâu xẫm không bao giờ họ nhìn ra màu nâu tươi. Một bức tranh vẽ nhạt họ sẽ khen « nhạt! màu và thanh thú ». Một bức tranh vẽ toàn sắc máu, họ sẽ bảo: « máu dữ dội ». Một bức tranh vẽ ngộ nghĩnh, họ sẽ phê: « họa sĩ rất ngộ nghĩnh, và táo bạo ».

Nhưng cái tình mắt chưa có ích cho họ bằng cái tinh tai. Họ sẽ len vào giữa đám nghệ sĩ, nghệ sĩ chán chính hay giả hiệu cũng thế. Nếu họ nghe thấy người ta bảo nhau: « Bức tranh này vẽ hay đấy chứ! » thì thế nào chúng

ta cũng sẽ được đọc câu bình phẩm ấy ở trên một tờ báo.

Một lần, một nhà phê bình liêu trên gặp tôi ở phòng tr ên lâm, và có lẽ là tôi với một nhà hội họa nào đó, người ấy trở một bức tranh hỏi tôi: « Theo ý ông, bức này thế nào? » Tôi không ngần ngại đáp: « Khó lắm đấy chứ ». Tưởng nhà phê bình tranh sẽ để mình gét. Nhưng không, ông ấy còn hỏi nữa, hỏi như phỏng vấn một nhà danh họa: « Ông có thể cho tôi biết bức tranh này khá ở chỗ nào không? » Tôi quay lại nhìn con người thóc mách và toan lạng thính, nhưng chợt thấy cái bút chì nhăm nhăm ở tay ông ta, tôi liền nghĩ ngay ra một câu chuyện vui: Lím dìm nhăm một (không phải để ngâm, mà để không trông thấy bức tranh treo ở trước mặt!) tôi đáp: « Vì màu sắc xinh xắn nhẹ nhõm và cân đối, tỏ ra rằng nghệ sĩ có một nghệ thuật vững vàng. Còn nét thì nhịp nhàng mạnh bạo, giản dị. Nét màu hợp lại tạo nên một tác phẩm cao siêu, đưa đến cho chúng ta những cảm giác thán phục, những tư tưởng sâu xa, ta ngắm nghía thấy rừng rợn tâm hồn ».

Nhà phê bình liêu lâm khoai lắm, chép liạ liạ những lời vàng ngọc của mình. Từ đó cha tôi tức rời phòng tr ên lâm, tôi nghĩ em nên trở nên một nhà bình phẩm tranh... họ người. Và tôi sung sướng nghĩ thầm: « Ngày mai mình sẽ được đọc những câu cảm tử của mình đăng trên báo ».

Quả không sai.

Ta không nên trách các ông đã miệt cưỡng viết phê bình ấy, ta chỉ trách các ông chửi báo bắt buộc người ta phải rặn ra một bài bác cợt về phòng tr ên lâm.

Khái Hưng

Cùng các bạn Đại-Ng

Xin nhắc lại để các bạn Đại-Ng rõ: Số Mùa Xuân vì phải phí tốn nhiều, vậy xin yêu cầu các bạn: Cho biết trước ngày 15 Janvier để lấy bao nhiêu số. Nhà báo không thể nhận báo trả lại và sẽ coi như đã báo hết.

Từ nay đến 10 Janvier 1940, bạn nào chưa trả hết nợ cũ, chú ý thì sẽ không thể gửi số Tết được.

Cần, mỗi khi tiếp được báo, sẽ ra, hãy thấy thiếu không đáng với số tiền ngoài bì, xin lập tức cho chúng tôi biết để điều-trả xem vì đâu báo mất. NGÀY NAY

NGÀY NAY

«Số Mùa Xuân»

1940

NHỮNG CUỘC THI:

THI TRANH KHÔI HẢI VỆ TẾT: Giải nhất: 10.000, giải nhì: 8.000, giải ba: 4.000, tư và năm: 6 tháng báo và 2 cuốn sách của Đời Nay.

THI VUI CƯỜI VỆ TẾT: Giải nhất: 10.000, giải nhì: 8.000, giải ba: 4.000, tư và năm: 6 tháng báo và 2 cuốn sách của Đời Nay.

THI NHỮNG TRÒ CHƠI GIẢI TRÍ: (phải những trò chơi lý-thú và mới lạ, chưa từng có) — Giải nhất: 15.000, nhì: 10.000, ba: 7.000.

Ngoài ba cuộc thi ấy, những các bài về loại khác: văn vui, thơ, ký-sự, câu đối v.v... tòa báo rất hoan-nghehnh. Và những bài đăng trong Số Mùa Xuân đều có tiền nhuận-bút xứng đáng và các thứ sách biếu của nhà xuất-bản Đời Nay.

TẾT AN-NAM: Chúng tôi hết sức hoan-nghehnh những bài ký-sự về Tết Annam, những phong-tục Tết của nước ta, nhất là những truyện nhỏ, những giai-thoại về Tết ngày xưa trong nước, trong lịch-sử hay trong xã hội.

Các bạn gửi bài dự-thi xin nhớ đề trên phong bì: SỐ MÙA XUÂN NGÀY NAY — Hạn gửi bài đến 18 giờ NGÀY 7 JANVIER 1940

Những bản giấy tốt (cả tranh phụ bản và bìa) dành riêng cho các bạn thích có tờ báo đẹp và quý để trong tủ sách gia đình.

Trước sự hoan nghênh nhiệt-liệt của các bạn đọc đối với những bản giấy riêng năm ngoài, năm nay chúng tôi cũng dự định in những bản Ngày Nay Số Mùa Xuân 1940

TRÊN GIẤY HẠNG TỐT:

50 bản, số in nhất định, dành riêng cho những người đặt tiền trước. Mỗi số bán: 2p 00 tiền đặt gửi đến Nhà Xuất Bản Đời Nay, từ giờ đến: 31 Décembre 1939

Nhớ gửi thêm 0p,32 cước phí bảo đảm

Giá quảng-cáo trong số Mùa Xuân

Trang bìa in nhiều màu cả trang 80p 00. Hai trang bìa (mặt trang) mỗi trang in thường 60p 00 Nửa trang 35p. Phần tư trang 20p 00. Còn những trang khác, trang nào cũng giá 50p. cả trang, 30p. nửa trang và 15p.00 một phần tư trang. Giá nhất định, nhận đăng phải trả tiền trước.

Xin thương-lượng ngay với ông Nguyễn Trọng-Trạc ở Tòa báo.

Giải thưởng Tự-Lực Văn-Đoàn 1939 = 200p.00

Hạn nhận bản thảo gửi dự-thí : 31 Décembre 1939 - Ba tháng sau sẽ tuyên-bố kết-quả - Các bạn nên mau mau gửi sách dự-thí THE-LỰC - Thể-lệ trước định liên-thuyết, phóng-sự vào vắn .. 200 trang giấy học-trò và thơ 20 bài. Nhưng vì có nhiều bạn yêu-cầu, và lại lượng không quan-trọng bằng phần, nên chúng tôi sẵn lòng nhận những tác-phẩm ngắn hơn, miễn là tác-phẩm đó đã cho người đọc có thể biết đại-khái về tài-nghệ của tác-giả.

Trong số sau sẽ đăng tên các tác-phẩm dự-thí đã nhận được.
Gửi đến : Ô THACH-LAM, 80, đường Quan Thánh - HANOI

VĂN-CHƯƠNG

VƯỜN TINH HOA

Dã lần không nói chuyện thơ, hôm nay tôi lại dẫn về đây một ngọn gió đến từ trên rừng, về đây không ai ngờ. Trách tôi sao tại đem gieo những hạt giống đột ngột. Tôi lại phân-vua cũng các bạn những tinh hoa đẹp để cây Ts'in Pao. Mấy bài sau đây, tôi đã dịch của chàng, và hai năm chúng nằm bủa trong ngăn kéo. Nay đây xen lai, bông hoa vẫn tươi tắn như không biết đến tháng ngày. Những nhà thông thái, khéo về tiếng tàu, đã tinh cõ tìm thấy những bản thơ của Ts'in Pao. Họ cũng không biết gì nhiều về chàng thi sĩ tinh thần của nàng Yến Hoa, ở hai ba thế kỷ trước Thiên chúa. Song tưởng chừng như chàng đã đọc Baudelaire và ở thế kỷ hai mươi. Vì lời thơ chàng sâu sắc, ý nhị, và tượng trưng, ngó một cách tự-trào rất là hiện hành. Cũng một nỗi sâu về cớ, cũng cái bàng hoàng vô ảnh, cũng niềm nhớ tưởng không cùng. Những ý nghĩ của chàng thì si này đứng đứng mà cay độc; cách cảm xúc của chàng mãnh khảnh mà thối đão. Đọc những bài thơ viết từ mấy nghìn năm trước, ta tưởng như đương trông những nét hòa thâm sắc của các thi sĩ đời nay.

Xin cứ trao vắn

Tôi muốn rằng sau mấy trăm năm sẽ có một cậu thư-sinh lục trong sách bỏ xỏ của tôi lấy ra một bài thơ tình vừa lòng hợp ý cậu, tả những cảm giác mà lòng cậu đương nghe.

Tôi cho phép cậu (tôi mời, tôi xin nữa nữa) cứ chép lại bài thơ rồi đem tặng cho cô nàng thương yêu, như là thơ của cậu.

Chàng trai ơi, chỉ phải thay cái tên của người đã chết mà thôi.

Và cô nàng, thích quá, thổ lộ với chị em bạn : "Chị à, cậu ấy thi-sĩ cơ... Nay xem bài thơ thất ngôn chàng viết cho tôi, tôi... ối ối..."

Những khuôn mặt tươi cười và e thẹn bấy giờ sẽ cúi xem tờ giấy mỏng; và nhớ Ts'in Pao cùng Yến-Hoa, sau mấy trăm năm, lại sẽ có những lòng con gái nõn nao, và có những lời rủ rỉ tự tình dưới ánh mai hoa.

A thằng điên !

A thằng điên ! A thằng điên !
Thằng điên nó vừa đi qua. Xem đầu phố kia, cái vẻ người ngất ngờ, bỏ áo quần tả tơi.
Nó chẳng nghề nghiệp. Nó chẳng

bạn bè. Vợ nó thì xấu hổ quá mà chết.

Mỗi ngày, nó tới gọi bên bờ sông. Nó ở đấy cho tới chiều, không nhúc nhích, xem nước chảy qua kẽ ngón tay xoe.

Thiên hạ xúm nhau. Những người vác mướn đi qua vừa nhún vai; những ông quan hí hỏ bàn về bệnh nó; đàn bà thì ngoảnh mặt; các nhà sư thì thuyết pháp. Mà trẻ con thì nó u đá vào thangka điện, biết đâu rằng trong bọn chúng đứa nào xanh nhất cũng ở điện như vậy.

Qua kẽ tay tôi, thời gian chảy, chảy đi và tôi sống nhia thời gian chảy. Ném đá, cười chê, thuyết pháp, - thì có làm gì ?

- A thằng điên ! A thằng điên !

Thần đồng

Thưa ông, thằng bé tôi nó vẽ hình người trên khắp vách nhà. Ông xem sạch nó, cả những ngựa, những làn, những trận chiến chính vẽ đầy rìa sách..

Quất nó cho đau, thưa bà, quất nó cho đau.

Thằng bé tôi đặt nhiều chuyện rất kỳ, bà đâu viết đấy. Thưa ông, nó viết một bản tích. Hoa hai ngàn câu thơ..

Đánh đòn, thưa bà, phải đánh đòn. Đánh cho mòng nó chảy máu.

Thưa ông, nó muốn làm nghề sĩ. Nó khâm phục ông. Nó muốn làm thơ và vẽ tranh như ông vậy. Nó thông minh lắm và rất dễ cảm.

Bà ơi, bóp cổ nó đi, nếu bà có thương nó thì bóp cổ nó sớm đi !

Vái phật Quan âm

Có ngày tôi sẽ hết đăm lộ thân trước người yên nữa.

Cái giá khổ ở làm mình tôi thủng và tay chân tôi gãy. Bụng tôi sẽ xé phải cho áo giấu đi.

Và khi tinh ái rúc còi, còn đâu những chiến sĩ đẹp, mà chỉ là những quả lông không, gặp ghềnh tới hợp dười cớ : bấy giờ còn đâu phá lũy, chiếm thành, vênh vang thẳng trận.

Đức Quan Âm từ bi xin ngài giữ cho thân tôi khỏi nhục nhả gãy gò. Xin cho tôi đừng làm tủi nhục sắc vì những điều mơ tron đã già nua.

Mặn nở hoa

Tôi đi ra dạo vườn, lòng kiêu hãnh cùng đi với tôi.

Mặn nở hoa rồi. Hè này, cảnh sẽ chũu trái.

Sẽ có trái lăn ra tận đường, giải khát cho ăn mày đi qua.

Và Yến Hoa sẽ lam mứt.

Ts'in-Pao, người chẳng then sao, cái cây yếu đuối chỉ sinh ra thơ!..

Đám ma

Tri tôi đương theo một ý không chịu đến, tay tôi vô tình ngoạc trên giấy trắng những đường mực không nghĩa lý gì.

Ngó tưởng như một hàng rào tre

có gậy leo quấn, và đây, đó trời và cây cao.

Ở giữa cái rào nguêch ngoạc kia tôi ken đó một giọt mực lỏng lạnh.

Tôi sẽ sửa giọt mực, đúng theo tang-lễ, làm đường, như một cái huyết chôn ai.

Tôi sẽ chôn bài thơ chưa sinh đã chết. Và lòng kiêu hãnh của tôi sẽ khóc đưa đám, lòng kiêu hãnh vô ích của một kẻ ghét chữ sấp lời.

Ta xin lỗi em

Có những người mạnh mẽ, khỏe khoắn, đi trong đời từng bước vững vàng và bí hiểm, đi đứng giữa những đường đá vạch rất kỹ càng.

Còn tôi, tôi luẩn quẩn, lững thững lạc lối giữa những con đường gai cỏ xù xì, không gặp tới đâu cả.

Có những người chắc chắn để cho vợ cậy nương.

Còn ta, ta theo em, vương sau chéo áo.

Có những người giản tiện mà mình hiền, họ bằng lòng người khác và tự thỏa mãn cho mình.

Còn ta, ta phiền phức một cách vô ích, ta sờ soạng trong bóng tối, người khác chẳng làm ta vướng, mà ta cũng tự chán ta.

Em Yến Hoa, đáng lẽ em yêu một người phu thương có nhiều vàng bạc. Họ sẽ cùng tiêu pha với em, vừa cười thật to.

Cái khách ngọc chạm em rất ao ước, tuy vẫn nói không, người ấy sẽ mua được cho em, và còn mua nhiều thứ đắt tiền khác mà vợ thi sĩ đưng có hòng.

Em Yến Hoa, anh xin lỗi em vì đã tới trên đường của em đi.

Em về nhà

Thời sáng hưng rồi : em hãy đi.
Tự nhiên em nhé, chớ buồn chi.
Suốt ngày nhắc nhở em từng phút,
Anh đoán thuyền em đến bến gì.

Này lúc trên đường bóng dừng trưa,
Thuyền em qua thác sóng xô lùa.
Sông êm, bãi cát con cò đứng :
Khỏi vực, lòng em hết sợ chưa?

Tôi ngả bả sông, nước bốn bề
Nửa chiều, gà la gáy bên đê.
Làng xa lặng lẽ sau tre trúc :
Bến cũ thuyền em sắp ghé về.

Khi bóng hoàng hôn phủ núi xa,
Khi niềm tơ tưởng vương chán, và
Khi cảm không được, anh ngồi khóc :
Ấy lúc em tôi đã tới nhà.

Huy Cận

Tác giả những bài trên đây đã chết một kiểu như Lý Bạch.

Một hôm chàng đi vẽ tranh, vẽ họa vừa nóng rượu. Uống nhiều, nên đến lúc trời tối, thì chàng say ngủ. Nhớ tới Yến Hoa, chàng chạy chen sau cùg, đứng dậy về nhà.

Chàng vừa đi, vừa nghĩ thương Yến Hoa, người đã cùng chàng chung vai, chung khổ. Bỗng dưng, chàng ngừng lại : chân chàng gặp mé của một đồng cỏ mênh mông.

Gió đem thổi rào rào, muôn ngàn hoa rung rẩy, lòng lạnh trên đồng vàng xanh; và giữa đám hoa xinh, có một đóa hoa lạ nhất, trời quạ và đẹp nhất đời.

Chàng thì-nhân mắt mê, bera sấn tới hái..

Và rạng ngày, ngư-ông thấy nơi gào bờ hồ thì-thể của chàng thơ, người đã sấp đem hương và tặng Yến Hoa, nhưng lại hái nhầm hoa trắng và hoa sao.

XUÂN-ĐIỀU

CHẾ ĐỘ MỚI VỀ TIỀN THUÊ NHÀ

Có rất nhiều bạn đọc biên thư hỏi về các chi tiết của chế độ mới về tiền thuê nhà. Ngày nay muốn các bạn có một phần kiến thức rõ ràng về vấn đề này nên đăng bài trên thuyết dưới đây về đạo luật mới, để các bạn khỏi lầm lẫn trong lúc bình cực quyền lợi của mình.

Dã lâu, những người không có nhà đi ở thuê mong Chính phủ đề mắt đến tình cảnh khổ đau của họ. Từ ngày người Tây chạy loạn sang Đông-dương, giá thuê nhà vọt cao lên một cách đột ngột và vượt ra ngoài tưởng tượng. Số người bị thiệt thòi về vật thể ấy mỗi ngày mỗi nhiều, thậm chí một số đông phải bỏ các thành phố ra ở ngoài ô.

Bỗng họ thấy xuất hiện đạo luật mà họ đang mong đợi như ban mong rao. Ngày 5-11-1939, ông Thống lĩnh Pháp kỳ chỉ dụ và ngày 30 tháng ấy ông Toàn quyền Đông-dương ký nghị-định tuyên hành.

Nhưng đạo luật mới này có phải đã là phúc tinh của các nhà đi thuê không? Muốn trả lời câu hỏi ấy, không gì bằng nghiên cứu các khoản chỉ dụ 5-11-1939.

Một điều đáng chú ý trước nhất là chỉ dụ ấy không đặt ra một chế độ chung cho hết cả mọi người đi thuê nhà, cho hết cả các nhà cho thuê. Theo điều lệ thứ nhất, chỉ có những nhà thuê để ở hoặc để dùng vào việc thừa hành một công vụ (các nhà cho chính phủ thuê làm công sở, công nha) là ở trong phạm vi đạo luật mới. Vậy những người thuê nhà để mở cửa hàng buôn bán hay để làm xưởng thợ chẳng hạn không được chỉ dụ này bình ược, vẫn phải theo chế độ trước.

Trông số các nhà cho thuê để ở, ta lại cần phải phân biệt một lần nữa. Ta không nên tưởng rằng một đạo chỉ dụ tuyên hành ở Đông-dương, thì ở khắp Đông-dương, đâu đâu cũng phải theo tuân lệnh của chỉ dụ đó. Thí dụ như ta không nên nghĩ như Việt-báo rằng những người đi thuê nhà ở Thái-bình cũng được hưởng chế độ mới của chỉ dụ 5-11-1939. Nghĩ như vậy là một điều sai lầm lớn. Chỉ dụ 5-11-39 chỉ có thể thi hành ở Nam kỳ, đất (thuộc địa, và ở các nhượng địa (Hanoi, Haiphong và Tourane). Ở các nơi ấy, chế độ mới là chế độ chung cho mọi người sống ở đây. Còn ở các tỉnh Bắc kỳ, Trung kỳ hay Cao Mên, đất bảo hộ, thì chỉ dụ 5-11-1939 chỉ đem áp dụng lúc nào

một bên, chủ nhà hoặc người thuê nhà, là người công dân hay thuộc dân Pháp hay dân bảo hộ ở một xứ khác, nghĩa là chỉ lúc nào một bên được hưởng theo luật Pháp mà thôi. Ngoài ra, thì là thuộc quyền các vua chúa bản xứ. Thí dụ như những người thuê nhà ở tỉnh Hải-Binh, nếu là dân bảo hộ, nghĩa là không phải sinh ra ở Hanoi hay Haiphong, thì không được hưởng chế độ mới về tiền nhà. Họ còn phải đợi dụ của nhà vua.

Phạm vi của đạo luật mới đã định xong, ta hãy xem đến chi tiết của nó. Đạo chỉ dụ chia ra làm ba đoạn chính: đoạn đầu nói về tiền nhà, đoạn nhì về cách thức tố tụng, đoạn ba về việc ở lại và lấy lại nhà.

Tiền nhà lấy ngày 1er-1-1930 làm nền tảng. Ai ai cũng phải lấy giá cho thuê nhà ngày 1-1-1930 mà tính: Nếu nhà làm trước ngày ấy, thì chỉ có phép tăng lên 13%, và nếu nhà làm sau, thì tăng lên 18%, cứ như vậy cho đến ngày 1-1-1942. Và muốn biết giá thuê nhà ngày 1-1-1930 là bao nhiêu, thì cần phải tính theo số tiền nhà trả vào tháng chấp năm 1929, hoặc là không biết thì cứ dựa vào giá thuê của những nhà tương tự về ngày ấy.

Giá thuê nào tăng quá số 13 hay 18% trên kia sẽ phải giảm xuống cho hợp luật. Nhưng người thuê nhà có thể đòi lại số tiền tăng quá số định không? Về những nhà thuê trước ngày tuyên hành đạo chỉ dụ, thì chỉ dụ không nói đến. Thế nghĩa là ở chỗ này, người ta phải theo lệ thường, và theo lệ thường, tức là không đòi được số tiền tăng quá số định. Đó là một sự khuyết điểm của đạo chỉ dụ. Về những nhà cho thuê miệng sau ngày tuyên hành (30-11-39) thì, nếu chủ nhà cho thuê theo một giá quá số định, chủ nhà sẽ bị phạt một số tiền ít nhất là gấp ba số tiền tăng trái luật, và người đi thuê có quyền đòi lại số tiền tăng trong một hạn là sáu tháng kể từ ngày thuê.

Về cách thức tố tụng, đạo chỉ dụ cũng đặt ra một lối riêng, đơn giản

chứ không phiền phức như luật lệ thường. Muốn kiện cáo nhau về việc tiền nhà thì chỉ có việc gửi thư báo đảm cho ông chánh án tòa sơ cấp hay đến phòng lục sự làm tờ khai là đủ. Ông chánh án sẽ mời hai bên lại hòa giải, và nếu không xong, thì ông sẽ xử ngay trong phòng giấy. Nếu xử vắng mặt, thì phòng lục sự sẽ báo cho người vắng mặt biết, và người này có 15 ngày để kháng án. Ngoài ra, việc chống án sẽ theo lệ thường.

Đoạn ba đạo chỉ dụ bàn về quyền ở lại của người đi thuê và quyền lấy lại của chủ. Bắt đầu từ ngày 30-11-39 ngày tuyên hành đạo chỉ dụ, các người đi thuê nhà, đều là người đi thuê lại, đều có quyền ở lại nhà mình thuê trong một hạn là ba năm. Chỉ trừ ra những người thuê nhiều nhà, mà không phải là để cho mình hay bố mẹ, vợ con mình ở, những người cho thuê lại nhà mà mình trái với hợp đồng thuê nhà mà không được chủ cho phép, những người làm công cho chủ nhà được chủ cho thuê theo giá riêng, những người thuê lại nhà của những người về nghỉ trong những tháng nghỉ thôi, và những người ngoại quốc.

Nếu người thuê nhà đi hay là chết, thì vợ con có quyền hưởng cái bạn ba năm ở lại.

Nhưng chủ nhà vẫn có quyền lấy lại nhà. Trong hai trường hợp. Một là để làm lại nhà hay sửa chữa nhiều đến nỗi không có thể ở được. Nhưng lúc đó chủ nhà phải báo cho người thuê nhà sáu tháng trước ngày lấy lại, và trong vòng ba tháng sau ngày người thuê nhà dọn đi, chủ phải bắt đầu khởi công ngay. Nếu không khởi công, chủ sẽ phải đền cho người đi thuê một số tiền không thể kém số tiền thuê trong một năm.

Hai là để cho chính chủ nhà về ở, hoặc để cho ông bà, cha mẹ, vợ con chủ nhà về ở. Nhưng trong trường hợp này chủ nhà cũng phải báo trước sáu tháng, và nếu cho người khác ở, chủ nhà sẽ phải đền cho người thuê một số tiền cũng không kém số tiền thuê trong một năm.

Đạo chỉ dụ, mà chúng ta vừa nghiên cứu về đại cương, hẳn là có một mục đích: bảo vệ người thuê nhà. Nhưng ngoài một vài khuyết điểm nhỏ, đạo chỉ dụ ấy đã có một điều sai lầm lớn: là định giá cho thuê hiện giờ theo giá thuê nhà ngày 1-1-1930. Sự sai lầm này, Đại hội nghị kinh tế, kỹ vừa rồi, đã tỏ rõ: Ngày 1er-1-30, giá thuê nhà rất cao, ở nhiều nơi còn cao hơn cả giá nhà hiện giờ. Như vậy, thâm ý của đạo chỉ dụ kia là bênh vực người thuê nhà, mà về thực tế, lại hóa ra bênh vực kẻ có nhà

NGŨ NGÔN MỚI

Anh bán thuốc cao

Lang thang làm thuốc cao lạ,
Vai mang tay vãi mang hàng

bán rao,
« Ai thuốc cao, ai thuốc cao! »
Miếng giao đã mời mà nao
mua đâu!

Hàng ế thừa, ruột đang rần,
Bên đường gặp đám cũ nhan
đn do.

Người xúm xít tựa hàng rao,
Tò mò lang cũng lẻ vào xem
chơi.

Thừa cơ lang mới tựa nhời,
Gian-ngoan sảo nguyệt tựa
hơi xúc chén:

Tưởng rằng can khéo đôi bên,
Kỳ tình lửa cháy lại thêm trời
đau.

Khiến cho hai gã choàng nhau
Xung đầu, bực mặt, vũ đầu,
xé tai,

Lang ta lẩn lỉnh đứng ngoài
Võ tay dôm-dớp tán hoại, khen
ran:

Anh này cái dăm « đi-sơn »
Năm tay bỏ xuống nặng hơn quả
trùng

Anh kia miếng đá xong phi
Nhanh như chớp nhoáng tưởng
như long giới.

Lời xúc xiêm lọt vào tai
Hai thằng ngốc cứ trở tài thời
nhau.

Một hồi đều bị thương đau,
Bấy giờ mới chịu kiểm cứu giải
hòa.

Lang-thang bề giờ thuốc ra,
Bán cho mỗi chủ được và là cao.

Kìa như các nước bán dăm nhau
Cũng thế thôi mà đại kềm dẫu!

Nghìn vạn con người oan uổng
mạng.

Đề phượng bán sừng phải thêm
giàn.

Dịch V. B.

cho thuê. Người ta bảo là vì những chủ nhà, thí dụ như các công-tử Địa-đốc ở đây, được chính phủ hỏi ý kiến, đã tìm ra cách ấy để lấy phần lợi cho các chủ nhà. Dầu sao, sự khuyết điểm lớn ấy mà có là vì chính phủ không được người ta chỉ bảo cho tình tường tình thế, là vì các người đi thuê nhà không có tổ chức: và cũng không được hỏi ý kiến. Nếu họ được bày ý kiến, chắc là họ không lấy năm 1930, là năm giá nhà cao nhất, mà lấy năm 1935 hay 1936, mấy năm giá nhà vừa phải, để làm căn bản cho sự tăng tiền nhà. Và họ mong chính phủ, sau khi đã hiểu rõ tình thế hơn, đem tâm sửa chữa lại chế độ tiền nhà cho thích hợp với ý tốt của mình.

Hàng-Đạo

IN LẦN THỨ II THƠ THƠ XUÂN-ĐIỀU

Vì rất nhiều bạn tiếc không có một bản Thơ Thơ lần trước in riêng, nên ngoài loại sách phổ thông chúng tôi lại cho ra một loại đặc-biệt, tinh vốn cho các bạn đặt tiền trước từ giờ đến 10-1-1940 là cùng.

IMPERIAL D'ANNAM 2p60

Thêm 0p.30 cước phí.

Giấy bền, nhẹ, có lòng tuyền và đẹp như lụa; gáy rất dày. Thêm bốn bức tranh của họa-sĩ TRẦN VĂN - CÂN. Thêm Lời Đưa Duyệt và bài « Thơ Duyệt » CHỮA HỀ IN. Ngán-phieu gửi về: Ô. Ngô Xuân-Điều, Ngày Nay, Hanoi

MÓN QUÀ THANH QUÝ VÀ HIẾM-HOÀI ĐỀ TẶNG NHAU MÙA XUÂN

Thức uống là một
bình **NHỮNG**
CUON

Bình đi-tinh
vấn chữa khơi
được

NHỮNG
khởi chữa bệnh
được

**CÓ TIỀN
ICH THO**

mới
chức chức
đứt tuyệt.

VÕ ĐÌNH ĐÀN
CHOLON SAIGON-PHENH
AN HOA
35 CANTONNAIS HANOI

Áo con nít
Vinh-Long

Cần nhiều các nhà buôn Nam-kỳ

SAIGON
CHOLON
MYTHO
BAOLIEU
TRAVINH
CANTHO
BIEN HOA
PHNOMPENH

Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ
58 Rue de la Citadelle 58 Hanoi

Blouson
ARISTO !!

MUA
FULL-OVER, BLOUSON..
MARQUE
ARISTO
của hãng NAM HAI chế tạo
chắc chắn là được của tốt.

Nhiều kiểu rất mới.
Không nên ngần ngại.

NAM - HAI
BONNETERIE
45, Rue du Lac - Hanoi
Trước đền Ngọc-Son

VII

NAM vừa ra khỏi, Trinh xoay ngay câu chuyện. Và nàng tươi cười hỏi bạn :
— Chị lại chơi từ lúc nào thế ?
Trinh tự nhiên thấy mình ngưng ngừng, bẽn lẽn :
— À... em cũng vừa đến, em vừa đến được một lát thì chị về.
Lan dăm dăm nhìn Trinh nghĩ :
«Mắt kia là mắt nói dối.» Mắt Trinh quả nhiên chớp mau. Và Trinh tự hỏi : «Vi sao mình lại lúng túng, vì sao mình lại không cứ nói thẳng rằng mình đến đã được hơn nửa giờ?»
Lan vừa lo lắng, vừa tức giận, vừa buồn phiền. Nàng muốn biết rõ sự thực. Ngờ vực thì khổ sở lắm, mà không ngờ vực sao được ?
— Nam gần lắm, phải không ?
Trinh có thấy Nam gần không ?
Trinh cười :
— Kể thì cũng hơi gần.
Câu trả lời đã phạm tới ái tình và lòng tự ái của Lan. Nàng mát mẻ :
— Thế à ? Hơi gần thôi ?
Rồi nàng mỉm mai hỏi luôn :
— Chị thấy Nam gần ?
Trinh vô tình cười nói :
— Ai lại anh ấy bảo em rằng sống cũng tức như lên đồng. Khi nào mình không còn là mình nữa, khi nào bóng họ bóng kia nhập vào mình thì mình mới sung sướng.
Lan không hiểu nhưng cũng trả lời :
— Có lý lắm chứ.
Trinh cười đã tự nhiên :
— Thôi, anh nói cái gì mà chị chớ cho là có lý. Em thì em thấy vô lý lạ.
Lan nghĩ thầm :
«Sao Nam lại đi nói câu chuyện ấy với Trinh. Có nghĩa gì bi ẩn ở trong không ? Để rồi mình phải hỏi Nam cho ra mới được.»
Nàng ngừng lên nhìn Trinh và nàng cảm thấy nàng ghét bạn. Cái tình bông đùa, vui vẻ của bạn mà trước kia nàng yêu thích, giờ nàng chỉ thấy nhạt nhẽo, vô duyên. Về mặt âm thầm suy nghĩ của Trinh ngay sau khi và trong khi cười nói, trước kia Lan thấy buồn và giấu những tư tưởng căm xà, giờ nàng chỉ thấy giú� dối : «Cái buồn vẫn vậy sao mà tẻ nhạt thuyết thế? sao mà kịch tẻ? Lừa được đạo ông cứ lừa thế nào rồi mình!»
Lan nhớ một lần Nam bảo nàng :
«Trinh buồn lắm nhỉ ! Kể cảnh Trinh cũng đang buồn, cả ngày ngồi bầu tưng xu mọc nhĩ tưng hào miễn cho những người vú già, hay những người đàn bà nhà quê.» Bây giờ Nam còn là người chồng chưa cưới của nàng, và không hiểu sao, nàng không ghen với Trinh, có lẽ vì nàng cho Nam yêu nàng đã đến cực điểm rồi, không thể còn yêu được một người khác nữa? Và trong khi tình yêu của nàng còn mơ mộng

Đ E P

TIỂU THUYẾT của KHAI HƯNG
(Tiếp theo)

xa xám, cái gì nàng cũng thấy đẹp như những tình tình đẹp của nàng : tình bạn, nàng chỉ thấy thành thực như tình yêu.
Nhưng bây giờ nàng tưởng nhìn thấy rõ : Nam quả đã yêu Trinh như yêu nàng hay có lẽ hơn yêu nàng. Sở dĩ Nam không lấy Trinh là vì nhà Trinh nghèo, là vì cái cửa hàng bán đồ nấu của Trinh, là vì một lẽ gì đó. Cũng có lẽ vì Kể là bạn thân của chàng Lê ấy nàng thấy không đúng ngay : cha-nàng chẳng là bạn thân của Nam ư? Và nàng tự an ủi, sung sướng : «Không, Nam yêu mình hơn, cái lý đó chắc chắn nhất là Nam lấy mình. Nếu Nam yêu Trinh thì Nam đã lấy Trinh.»
Câu chuyện của hai người trở nên rời rạc. Lan nói một đàng nghĩ một đàng. Nàng nghĩ tiếp : «Có lẽ trước kia thì thế đấy ; nhưng nay biết đầu lòng Nam không thay đổi. Đạn ông mấy người chuyên nhất?» Có lẽ như ái tình của Nam đối với Trinh là có thực, nàng thêm mừng chồng : «Tê thật, mới được hơn một tuần

lẽ. Lấy nhau mới được hơn một tuần lễ. Nam đã tưởng tới một người khác!»
Tiền bạn về rồi, và tuy biết Nam đương làm việc ở bên xưởng, Lan vẫn trở lại phòng khách. Và ý nghĩ của nàng càng liên miên theo dõi quanh hình ảnh Trinh. Nàng thấy Trinh giống một nhành vật trong quyển tiểu thuyết nàng đã đọc, hay một vai đào chiếu bóng trong những phim nàng đã xem, một người ngây hiem.
Mỗi lúc nàng nhìn càng rõ hơn. «Phải, Nam yêu Trinh. Không còn chệch đi đàng nào được nữa là Tình thương của Nam đối với Trinh chỉ là tình yêu, «Tình yêu trả bình». Vì, hãy hỏi, Trinh có gì đáng thương mà Nam thương? Nàng cũng là một thiếu nữ như Lan, mà lại là một thiếu nữ đẹp nữa. «Người đẹp chỉ để cho người ta yêu, có thương thì họ chọn người khác!» Lan định bụng sẽ nói thương Trinh, nàng sẽ cho

P
G

...nàng sẽ bác thẳng vào mặt
...như trẻ con thế nào được?
...Lan xếp dài thành một tiểu thuyết
...đó là vai chính là Nam,
...Lan hoạt động theo ý nghĩ
...Bao nhiêu những tích
...cao thượng về phẩm năng, còn
...mọi cơ gian trá, lừa lọc
...cả cho Trinh.
...Trinh Nam bối ở bên giường:
...Lan ơi, Trinh về rồi à?
...Lan im lặng, không đáp. Máu
...cổ nàng tím nàng nghẹn
...Nàng nghĩ: «Lúc nào Nam
...chỉ tưởng nhớ Trinh, thảo
...hôm nay luôn luôn nói
...đến Trinh?»
...Không thấy vợ trả lời, Nam vút
...chỉ, đứng dậy sang phòng
...Chàng nhìn Lan cười hỏi:
...Trinh về rồi?
...Về rồi, sao?
...Không lưu ý đến vẻ mặt hờn
...và giọng nói dăm dẩn của
...Nam đến sau ghế Lan quàng
...tay ôm cổ và âu yếm hôn tóc
...Lan thấy lòng dịu dần, và
...ngửa mặt lên cười lại với
...chàng. Nhưng thoáng nhìn mặt
...Nam, nàng có ngay một ý nghĩ
...«Nam có lỗi thực rồi, Nam
...âu yếm mình, thế thôi, có
...là thanh thực đâu!» Và nàng hỏi
...đó ý chồng:
...Trinh đẹp đấy chứ, Nam nhỉ?
...Đẹp, các cô thiếu nữ thì cô nào
...chàng đẹp?
...Còn dân bà cơ cao không
...đẹp nữa?
...Nam tát yêu má vợ:
...Em hay bắt bẻ quá! Anh nói
...thiếu nữ là anh nói chung tất cả
...đàn bà con gái trẻ tuổi. Em, anh
...cũng chỉ coi là một thiếu nữ như
...Trinh.
...Lan bối lại:
...Như Trinh?
...Ừ, như Trinh.
...Sao không như một thiếu nữ
...khác?
...Ồ, em tôi lời thôi quá, dễ
...thường em muốn gây sự cãi nhau
...với anh chẳng?
...Lan nhìn thẳng vào mặt Nam:
...Sao anh lại cho thế là gây sự?
...Sao anh lại cho nhắc đến Trinh là
...muốn gây sự cãi nhau với anh?
...Vậy ra Trinh có thể là một dấu để
...cãi nhau của chúng ta?
...Nam đã hơi câu, tuy chưa hiểu
...ý nghĩ thâm kín của Lan:
...Ồ! em nói cái gì thế? Cái gì
...mà chả là dấu để cãi nhau được,
...khi người ta muốn cãi nhau.
...Nghĩa là khi người ta không
...yêu nhau nữa?
...Chả cứ! Yêu nhau cũng vẫn
...cãi nhau như thường, có khi yêu
...nhau càng hay cãi nhau.
...Lan cười buồn:
...Về thể người ta bảo «yêu nhau
...cãi nhau đâu» phải không?
...Không, không phải thế, Anh
...cãi một cặp vợ chồng cãi nhau ngày

ấy sang ngày khác, nhưng yêu thì
rất mực yêu nhau. Có lẽ chỉ ở các
gia đình hòa hợp, sung sướng,
mới có những chuyện cãi nhau như
thế.
Lan cố làm ra mặt mỉ:
- Đả cãi nhau luôn thì còn hòa
hợp, sung sướng gì!
- Hả chứ, những người hay
cãi nhau là những người nóng nảy,
nóng nôi, những người tốt. Và hay
cãi lý với nhau thì dễ hiểu nhau,
và không giấu giếm nhau được điều
gì nữa. Có hiểu nhau mới yêu nhau
được.
- Hiểu cả những điều xấu của
nhau?
- Hả chứ! Những tâm hồn kín
đáo như những cái tủ sắt khóa chặt
lầm cho người ta ghê sợ và dễ ác
cảm lắm. Hai tâm hồn như thế ở
cạnh nhau, bao giờ cũng yên lặng.
Nhưng người nọ có biết, có trông

dứt câu. Nước mắt nàng trào ra,
chảy xuống má.
- Em còn ngờ vực thì em tệ lắm
Lan như thỏn thớt:
- Em lo... lo sợ vợ vờ, không
cần cứ.
Nam cười hỏi:
- Em sợ gì?
- Em sợ rồi Nam sẽ không yêu
em nữa.
- Thế thì em vờ vợ thực đấy!
Mà lại lừa thân nữa!
Lan im lặng, và lại buồn: Nàng
cho câu trả lời của Nam chỉ là một
câu trả lời, đó không phải là tình
yêu. Nàng muốn Nam nóng nảy,
bồng bột hơn thế.
Sự thực, tình yêu của Nam không
phải thứ tình yêu nồng nàn, bồng
bột như Lan thường thấy trên màn
ảnh, và thường so ước. Không
phải Nam đã quá tuổi lãng mạn
của Lan. Lúc chàng mới ngoài hai

chồng, chàng phải cố làm ra buồn
rầu khổ sở để khỏi thành một
người trẻ hạc, một người vụng
lãng lẽ và hỗn nhiên - hỗn nhiên
chứ không phải lãnh đạm - trong
tình yêu, nay chàng vẫn như xưa,
nhưng nay vì đã từng giao thiệp với
phái đẹp và nhận thấy họ không
ưa những người đạo đức bình thân,
dễ dàng, chàng đã khôn khéo
hơn, đã biết đóng vai một người
tích cực đáng sợ yêu đời. Vì thế
thoáng nhìn thấy nét buồn trên
mặt Lan, chàng hiểu ngay những
tư tưởng thâm kín, những mộng
đẹp của một thiếu nữ, và chàng vội
lại hòa tấu môi Lan, một cái hôn
mà chàng cố làm ra nồng nàn, thêm
thía.
Thấy Lan sung sướng, chàng nghĩ
thăm: «Ta đã lừa dối Lan như ta
đã lừa dối những người khác»

VIII

Sau một tháng trong tình yêu,
không giả dối như Nam tưởng,
nhưng cố gắng, tuy đó vẫn là tình
yêu thành thực, Nam phải luôn luôn
sửa sang cử chỉ và ngôn ngữ cho
hợp với cử chỉ và ngôn ngữ của
Lan. Lan yêu và trong ý nghĩ Lan,
trong tâm hồn Lan, Lan thấy chữ
«YÊU» là một «chữ hoa». Lan
muốn Nam cũng yêu như Lan,
không được để làm vào một cái gì
không phải Lan.
Hôm nay, Nam bỗng cảm thấy
buồn và mệt, mệt tinh thần hơn
thể chất. Không bao giờ chàng
thấy chán nản bằng! Và mơ
nàng chàng nhớ lại cái thời
độc thân của chàng. Thời ấy, chàng
muốn làm gì thì làm, muốn nói gì
thì nói, muốn nghĩ gì thì nghĩ,
không ai bắt bẻ, không ai giận dỗi,
nhất không ai cai quản chàng bằng
một sức mạnh ngấm ngấm. Chàng
có tình nhân, và yêu tình nhân cũng
chàng kém gì yêu Lan. Nhưng
chàng được tự do muốn yêu thì
yêu, không thì thôi. Và chàng được
yêu chiều hơn là phải yêu chiều.
Và chàng vợ vẫn nghĩ thăm:
«Có lẽ ở đời có hai hạng người,
một hạng dễ yêu, một hạng dễ được
yêu. Ta chỉ ở hạng dưới, nên yêu
đối với ta khó khăn, nhọc nhằn
quá!»

(Còn nữa)
KHÁI-HUNG

thấy người kia chứa ở trong lòng
những tư tưởng gì về mình không?
Họ không biết thì thường họ tưởng
tượng ra. Và họ đã tưởng tượng thì
có khi tốt họ tưởng tượng ra xấu...
Lan ngắt lời:
- Cũng như xấu họ tưởng tượng
ra tốt.
- Chính thế. Chỉ bằng hiểu nhau
có hơn không? Nhất khi hai người
cùng tốt cả. Mà tốt thì bao giờ
người ta cũng tốt.
Lan cười:
- Anh lạc quan lắm!
Nam nóng nản nhìn Lan:
- Phải, anh lạc quan lắm, nhất
từ một tuần lễ nay.
Lan sung sướng quên hết cảm
hờn. Hình ảnh Trinh không còn
phảng phất trong ý nghĩ nàng nữa.
- Vậy anh yêu em...
Nàng cảm động không nói được

mười tuổi, chàng đã yêu một cô nữ
học sinh: ái tình hoàn toàn thuộc về
tình thần hay đúng hơn, hoàn toàn
bằng thư và những cuộc nói chuyện
phiếm. Rồi khi thiếu nữ đi lấy

ĐÃ CÓ BẢN LƯU-TRỌNG-LƯ TIỂU THUYẾT

CHAY LOAN

Giá Op. 35 - cước-phi Op. 21

EDITION LIBRAIRIE CENTRALE

Tô Văn-Dục, Directeur, 110 - Rue du Pont en Bois - HANOI

Tổng phát hành: Trang ký: M. Lê Thành Tuấn, 119 Bộ Gia Long - HUE

Nam ký: Minh Phương, 15A, Cité Văn Tân - HANOI

Các bạn nữ đời cho được cuốn NẮNG HẠNH VÀNG, tiểu-thuyết của Vũ Trọng Canh, bạn sẽ biết tại làm sao mà một công-nương Huế mới 17 tuổi, một trong trăm nghìn thiếu-nữ mơ-mộng sinh-trời đã phát chết yểu để hoá phi-mất cái tuổi xuân.

TRONG TÂM

CÁCH ĐÁNH CỦA

Một lối đánh dữ-dội

HO tới năm 1930, hết thấy các máy bay dùng một lối ném bom, gần như độc

nhất: thả bom xuống trong khi bay là ngang và cao, một mực, trúng bừa.

Lối ném bom ấy trúng khi dùng máy bay kiểu cũ, bay ngược gió 130 cây số một giờ, nhưng không thể dùng được đối với máy bay kiểu mới bay 450 cây số một giờ; vì sức bay nhanh nên những lúc nhằm sai không thể tránh được mà máy bay ném bom phạm phải trong khi ngắm đích lại dễ mắc hơn lên nhiều lắm. Trái bom bị thả máy bay lao tạt đi và sẽ rơi cách đích hàng mấy cây số.

Người ta sẽ nói tại sao máy bay không bay rất chậm lại để ném cho đúng? Ấy vì súng cao xạ không chịu lạng yên không hoạt động và máy bay không có cách nào khác để tránh đạn là bay lượn ngang dọc nhiều lần thật nhanh. Đó là một trường hợp rất dở để ném bom cho đúng một đích nhỏ, như một chiếc cầu, một xưởng máy, chốc chốc đến một thành phố nhỏ nữa.

Người ta cũng có thể nói như thế, khi máy bay bay cao, độ tám nghìn thước chẳng hạn; cách này chỉ dùng khi nhằm những đích rất rộng và bắt buộc cả phi-công lẫn máy bay phải gắng sức một cách khó nhọc. Tuy thế, ta nên ghi việc này, có lợi cho máy bay bay cao:

THẦY THUỐC - Bệnh anh phải tinh dưỡng, nghỉ ngơi, và thỉnh thoảng phải đi giải trí, xem hát, xem xiếc, thì mới có cơ khỏi được.

MÁY BAY

một chiếc máy bay tốc lực nhanh, bay cao tám nghìn thước, không cần tới thẳng trên đích: chỉ việc thả bom cách năm cây số trước khi tới thẳng trên đích, bom đã có đà của máy bay đưa đi. Vì thế việc phòng không những thành phố ở ven biển hóa khó khăn, khi máy bay địch ở phía bề lại.

Một cách ném bom đúng ghê gớm mới thực hành được vài năm nay: ấy là cách lao máy bay từ trên cao thẳng xuống để thả bom (bombardement en piqué) như máy bay của phái dân chủ đã thi hành ở Tây-ban-nha để đánh chiến hạm Deutschland. Khi vừa mới hiện ra ở trên trời, máy bay đã bỏ nhào như rơi xuống đích, nhanh khoảng 800 cây số một giờ; ném xuống như thể như một viên đạn, trái bom tới đích trước khi súng cao xạ có tài giờ bắn lên.

Cách đánh ấy rất dữ dội và rất đúng, khiến bên địch ngã lòng; máy bay chỉ cần bay lên được trước khi chính nó xát mặt đất.

Cùng thời ấy phát hiện lối đánh bay thấp là là (vol rasant) đã phá giết rất hại trong trận Tây-ban-nha. Ở đây, máy bay bay rất thấp, dùng súng lén thanh bắn phá bất cứ cái gì cử động; trái lại bom ném thì khó trúng, vì sẽ lặn hay trượt đi trước khi nổ.

Đó là cái nguyên tắc của cách « đánh giáp lá cà bằng máy bay » mà trận thành công rực rỡ hơn hết là cuộc thất bại của một đội cơ-giới-hóa Y trước một trạm năm mươi chiếc máy bay của phái dân chủ ở Guadalajara. Để tăng cái hiệu lực của máy bay bằng cách quay trở lại đánh nữa, những chiến sĩ ở Tây-ban-nha đã nghĩ ra cách lượn máy bay theo một cái vòng rộng dựng đứng như chiếc bánh xe bò; những máy bay liên tiếp nối nhau thành một giây quay vòng, mỗi cái nổ súng liên thanh xuống khi tới đích rồi nhường chỗ cho máy bay sau...

Cái « khóa » ghê gớm Thả bom từ trên cao, đâm thẳng và đâm chéo xuống để ném bom hay bay là là mặt đất để bắn là

những cách đánh mới khiến cho việc phòng không chẳng tiện lợi một chút nào! Khi đi săn, muốn bắn một con chim bay nhanh, ta bắn đón đầu nó cách hàng mấy thước để chim và đạn gặp nhau. Bắn máy bay cũng thế, nhưng máy bay bay nhanh hơn và ở cách xa hơn nhiều lắm; khi bắn một chiếc máy bay bay cao hàng mấy nghìn thước, thì một viên đạn 75 ly sẽ phải đi chừng nửa phút mới tới mức máy bay! Và trong quãng ba mươi giây ấy, máy bay đã đi được những gần năm cây số!

Bắn trúng một chiếc máy bay đâm thẳng xuống hay bay là là gần mặt đất cũng chẳng dễ gì hơn. Có nhiều phi công đã ngịch chụp những người ở dưới bắn lên mình: làm ảnh khiến cho phi công đủ yên tâm: ảnh ấy tỏ ra rằng súng đã nhắm chính vào sau máy bay vì có sai lầm lớn trong sự ước lượng tốc lực của máy bay.

Sự thực thì trong những trận ngay nay, máy bay chỉ có dễ bị trúng đạn khi bay thẳng trên tầm một cây súng cao xạ hay một thứ súng liên thanh riêng. Vì thế nay người ta dùng nhiều súng cao xạ và trên một chiến hạm Anh kia, có đặt tới ba mươi hai cây súng ấy.

Người máy bắn súng

Vật liệu để phòng không dùng ra phải có những máy nghe tiếng, đại bác và súng liên thanh.

Máy nghe chỉ dẫn phương hướng máy bay tiến, nhưng với một cách khá đúng nhờ về cái thời giờ mà tiếng máy bay lan đi; ai nấy đã nhận ra rằng khi một chiếc máy bay tốc lực nhanh bay qua thì ta nghe thấy máy bay ở sau chỗ chính thực của máy bay nhiều. Nhiều chạm máy nghe liên lạc với nhau bằng điện thoại, tính hợp lại những con số, và khiến người ta biết đúng chỗ máy bay và tốc lực của nó.

Súng kiểu riêng để bắn thẳng lên trời đạn đi rất nhanh, sắp sỉ nghìn thước một giây, khiến bắn dễ trúng nhiều lắm. Bắn cao lắm thì người ta dùng đạn nổ (obus explosifs), còn bắn cao một độ chừng bình thì dùng đạn thường (obus à balles)

(Xem tiếp trang 11)

NGAY NAY

N. T. L., Thất nghiệp. - Tôi sắp chạnh niên ở lối góa người ấy lắm, một khi tôi gặp đâu tôi đều nhận thấy mặt và khỏe mặt nhìn tôi cũng có vẻ... Vay thì người ấy có vẻ là như đã góa người ấy không? Tôi và người ấy chưa quen nhau. Hình như người ấy đã góa rồi. Vay thì ở báo trường hợp này thì nên góa người ấy nữa không? Tôi nên làm sao?

- Có đã được gặp người ấy, đã thấy khỏe mặt người ấy nhiều có vẻ về tiền, mà có còn không biết người ấy ở yên có hay không, thì tôi, ở đây, làm thế nào mà biết hơn có được? Tôi chắc có đã biết rồi, vì người đàn bà việc ấy, vẫn có một cái gì khác biệt riêng ít khi nhầm. Nếu người đó đã có vợ thì tất nhiên có chó trở nên người ta nữa. Vì tình yêu như thế đưa đến đâu?

Diêm - 7.) Kem và phấn, thứ nào tốt nhất? Không phải kem, có hạt không? Crème hay là nước da tốt hơn là kem? Nên dùng loại nào? Ngày Nay làm ơn báo giúp.

- Kem và phấn thì có nhiều loại lắm, không thể biết thứ nào tốt nhất được. Chỉ nên biết thứ nào hợp với da của mình hơn, và muốn thế nên cần kỹ những cách thức chỉ dẫn của phụ nữ. Thứ đắt tiền bao giờ cũng hơn thứ rẻ tiền, đó là một lẽ rất đúng trong việc buôn bán. Nhưng đối với hàng Pháp, đủ tin cậy mà thôi. Các hàng của người mình nhiều khi rẻ hơn thật! Trở lại câu hỏi, tôi không hiểu khoai tây nghiền với sữa có nhiều da tốt không, nhưng chắc chắn là một bụng tốt.

7.) Tinh rất có phải là thiếu giáo dục người ta nói không?

- Không, rất đúng có phải là thiếu giáo dục. Nhiều khi trái lại nữa, vì không rất mới làm được nhiều điều lịch sự. Nói thế không phải báo rằng đây là một tính nên có đạo, tuy không phải là một tính xấu.

T. B. Huế - 1/10 tuổi, chưa hề học gì - đương của đi học, ngoài những giờ làm việc thường hay ngủ - tìm cách nào để giữ tinh ấy?

- Chỉ có một cách: là đừng nghĩ về vấn đề, nên ta không muốn. Nó thế tựa như đùa, nhưng mà thật vậy ông không muốn về vấn đề thì chỉ có một là ông không về vấn đề mà thôi. Sự về vấn đề cũng không hại gì.

Đừng để nước đi

Những vị làm việc nhiều quá, lâu ngày tinh thần hao kém, mắt họ tối tăm hay chóng mặt. Những bạn thanh niên vì ý sự, chơi bời quá độ, những người có quầng đen, mình mẩy bần thần. Những người đau mới mới, những người đau đầu, những vị đã lặn không có con cái, v. v. ...

Xin hãy dùng

SÂM NHUNG BỒ THÂN TH

của PHỤC-DẪNG-DƯỢC-HÀ

Sau khi dùng xong, chúng ta

Lời nói ai ?

— Anh lúc này hư lắm ?
— Không hư sao được, vợ ấy đã chán tôi cứ lạnh lùng mãi, thì còn lạc thú gì ?

— Chi ơi, nhà em cứ đổ tội cho em, ở với nhau hơn 10 năm mấy giờ nhà em đâm ra lêu lổng...

— Em ơi, không phải lỗi ở dáng nào cả, muốn sống trở lại tuần trăng mật, vợ chồng em hãy uống thuốc BỒ-HẠCH VẠN-BẢO.

Thuốc VẠN-BẢO là cứu tinh của tình yêu, có thứ cho đàn ông, có thứ cho đàn bà.

1 hộp dùng 10 ngày 4p.00
1 hộp là 4 hộp 15p.00

Tổng phát hành phía Bắc :
VẠN - HÓA

8, Rue des Cantonnais - Hanoi

Tổng phát hành phía Nam :
VÔ - ĐÌNH - DÂN

123, Rue des Marins - Cholon

ĐẠI LÝ : Mai - Linh 60 - 62 Cầu Đất Hảiphong, Nguyễn Văn - Đức 11 Rue des Caisnes - Hanoi

Ngồi bút làm tiền

BA B. H. công cấp mới lên: — Các ông ấy làm báo cốt để « giã » đời ! Cái gì hay ho thì khen cho người ta theo, cái gì xấu sa thì chê cho người ta biết để mà tránh. Tôi đi đánh bạc, tôi thua tiền tôi, nhều hơn được. mỗi lần đi đánh bạc cứ ngày đêm, đều có nhà tôi đưa đón. Thế mà các ông ấy dám bảo là « bịp cái », bêu xấu tôi mong để làm tiền tôi. Cầm đồng tiền « phi nghĩa » ấy, khốn nạn, nào có phải để nuôi vợ nuôi con cho nó cam ! Như thế, ai là quân bịp, tôi, hay là các ông ấy ?

« Lại còn phạm vào đời tư người ta nữa. Nghĩa là bịa ra để mà bêu xấu. Các ông ấy kiếm được hai chữ « mọc sừng », thế là ghét ai là bêu người ta mọc sừng ngay lập tức. Trong khi chính các ông ấy đi cho người khác mọc sừng.

« Chắc ông còn nhớ cái chuyện đi quyến rũ nhân thế rồi đưa vào buồng trọ để chồng con người ta bắt được mà cứ tro tro cái mặt quất đen xì ra ?

« Tôi vẫn chắc rằng tất cả ngày các ông ấy sẽ vào nhà đá. Thì đã có ông ở tù rồi.

« Vậy các ông đã bêu tôi, thì chỉ một sự đời nữa thôi. Cái việc làm tiền ở T. B. nhà một ông Nghị, không mạnh có bà mẹ tái tử xương lầy van người ta, thì có tù rồi không ?

Trước những lời tố cáo và buộc tội gài gao đó, tôi chỉ còn cách ngồi im lặng. Im lặng hay là « nhục nhẽ » vậy...

Bút sa gà chết

Cũng ở đấy, tôi đã làm quen với một y-khoa bác-sĩ. Bác-sĩ biết là tôi viết báo, cho nên những lời sau này, tôi cho là ông ta đã nói ra, chủ ý để an ủi chủ tôi đỡ gương. Nhưng ông ta đã không nhìn nhận một cách thật thà quá :

—Viết báo để làm tiền, có gì là lạ, nếu ta tin rằng nghề làm báo là một nghề bèo ở xứ này. Nhất là khi một hạng người hữu tài vô hạnh đã dùng nó làm một cần các cơm, thì nó chỉ là một nghề cũng như mọi nghề kiếm tiền mà thôi, như kéo xe, như làm giầy, như làm thầy thuốc.

« Còn nghề gì cao thượng hơn là nghề làm thuốc nữa ?

« Thế mà cũng có người đã coi rẻ nó được đó. Họ làm tiền cũng đủ lắm. Ông chẳng có bệnh quái gì cả. Nhưng

ít ra ông cũng có máu độc nhiều vì trùng trong máu, đối với họ. Ông sẽ phải đến cho họ tiêm, vì có tiêm thì mới làm tiền lâu lâu được. Nửa đêm, ông đến gọi họ, họ bắt ông trả tiền trước rồi mới chịu đi coi mạch — Đại khái như vậy.

Blouson - Pull'over - Chandail...

Hãng dệt Phúc-Lai đã có catalogue 1939-1940 các hàng mùa lạnh. Áo len, áo sợi, đủ các kiểu, các lối, các màu. Các nhà buôn nên viết thư ngay về lấy mẫu.

PHUC - LAI
87-89, ROUTE DE HUÉ
HANOI

Luthart
57 Rue du Commerce HANOI

Stalens Banjo Guitares Mandolines
Cordes harmoniques Accorions

CHUYỆN VUI

Nhảy quá

Trên một bến tàu lớn kia, một bác thợ đang lấy sơn « hắc ín » đang sôi quết vào một cái tàu.

Một bác nhà quê thấy vậy không hiểu ra sao nên hỏi :

— Này bác, cái gì thế này ?
Vừa nói vừa chỉ thàng bác in, người thợ đáp :

— Hắc ín đấy.
— Thế làm sao lại bôi nó lên vỏ tàu thế ?

— Vỏ tàu quết hắc ín thì rồi dễ chột dễ, mà chạy được nhanh.

Bác nhà quê ngẫm nghĩ một hồi rồi nói rằng :

— Này bác nhìn con lừa của tôi đây này ! Nó đi chậm quá, bác định lấy bao nhiêu để làm cho nó chạy nhanh hơn bằng thú sơn của bác ?

Người thợ không cười qua, điềm nhiên đáp :

— Ở tôi làm hộ bác ? không lấy tiền đâu.

Thế là bác ta sẵn lòng giúp bác nhà quê ; bác ta cầm đuôi con lừa xách lên rồi lấy cái bát đang những sơn thợ sơn nóng mà quết vào hậu môn con vật.

AI cũng biết : lừa ta cong đuôi chạy như lên.

Bác nhà quê tức khắc đuổi chạy theo.

Nhưng con vật chạy nhanh, đuổi không kịp.

Bác nhà quê liền đến bên bác thợ tốc vạt áo sau lên cúi xuống bảo bác ta :

— Bác cũng quết cho tôi một tí để tôi đuổi kịp con lừa kia.

Mù mà sáng

Một lão mù để dành được 5p 00 bạc, đem chôn ở một góc vườn ; nhưng một bác làng diêng trông thấy đào trộm lên lấy.

Lúc tìm lão thấy mất biết rằng là bác hàng xóm ăn cắp. Bên nghề cách lý về. Lão sang báo hẳn ta rằng :

Bác à, tôi khó nghĩ quá.

Tôi để dành món tiền 12p 00, bạc một nửa tôi đem giấu một nơi kín đáo lắm còn một nửa này không biết để chỗ cũ hay chỗ khác bác nhỉ ? Bác nghĩ hộ tôi mấy.

Anh hàng xóm ta mong lấy cả món tiền nên khuyên lão mù chôn cả vào một chỗ là hơn, rồi hẳn là trả nguyên số tiền đã lấy được về chỗ cũ, chắc thế nào lão mù cũng bị lừa mình và mình sẽ lấy hết.

Nhưng lão mù không chôn nữa đào lên bỏ tiền vào túi, rồi gọi bác hàng xóm mà bảo va rằng :

— Bác ơi, lão mù mà lão còn sáng suốt hơn cháu vạn đũa có mắt đấy.

Của B. V

làm tiền

PHONG SỰ của TRỌNG-LANG

(Tiếp theo và hết)

« Có đau một chút, nhưng đã có chị em xoa xuyết hộ rồi... »

Ông bạn dạng hàng :

— Đây là một câu chuyện vui. Còn đây là câu chuyện buồn :

« Cũng trong bốn góc tường một buồng giấy, tôi làm việc với một ông phán nghiên. »

« Đời làm tiền của ông ta thì mí quá : sở có một hàng quà bán chịu, ụng ta ký «bons» từng hộp sữa, có khi ký «bons» đòi lấy cả tiền mặt nữa, vì ông ta đã bứt lại tiêu tốn quá. »

« Chỉ có một việc là to tát nhất : ông ta xin với ông xếp lấy một người phụ vì nhiều việc quá, mà phụ không lương. Không mất tiền mà được người giúp việc, nhà nước hó buộc phải bằng lòng. »

« Ông ta liền về tìm một cậu ấm nhà giàu muốn đi làm để vầy và dỗ lấy vợ. Cứ khấn năm trăm, ông ta sẽ đưa vào làm một công sở to to. Cậu ấm bằng lòng. Năm trăm ấy, ông tiêu đi ba, còn hai trăm ông để lại, cứ mỗi tháng trả cho cậu ấm nhà giàu hai chục, giả vờ là tiền lương tháng của nhà nước. Sau 10 tháng, hết chỗ hai trăm rồi, ông ta tìm một lối nhỏ, nói với xếp, mời cậu ấm ra cửa... »

Tôi theo lời bạo, kết cấu thiên này bằng hai câu chuyện kể trên, với một sự xét thấy này : thiên làm tiền có thể viết ngày ấy sang tháng khác mãi mãi được. Mà không nhàn một chút nào. Ở đây, người ta « làm tiền » cũng như ăn cơm vậy.

HẾT

Trọng Lang

Hai câu chuyện vui và buồn

Thiên « làm tiền » đáng lẽ hết từ câu này. Nhưng tôi ta gặp một ông bạn cũ làm việc nhà nước, giữa một bữa tiệc.

— Tôi đi đọc « làm tiền ». Những chỗ bác kể ra, xoàng cả. Xoàng lắm... Tôi hơi nóng tai, trả lời :

— Tôi không thể nào nói hơn được nữa trong cái đề mục này. Tôi có muốn đề danh để san sẻ. Trong những chỗ điều tra khác về từng việc một, chỉ hạn : ông Lang làm tiền, ngựa làm tiền, vãn vãn... cho đỡ khô khan.

Bạn tôi vội nói :

— Tôi muốn nói xoàng tức là ít vui và tôi hiểu bác một câu chuyện rất ngắn này, để kết cấu câu chuyện dài của bác nhé.

Tôi có lẽ đã vênh cả hai tai lên mà nghe bạn kể bằng một giọng lạnh lùng, cô duyên :

— Tôi đi làm, cũng quen một người công gạo giấy như tôi. Chúng tôi làm một chỗ có một ông xếp nóng như lửa, hay tát xiếc lắm. Hay hét, hay tát, nhưng lại hay hối. Tổ cái hối quá, ông ta có đủ cách : cho tiền và dỗ ngọt.

— Bạn tôi là một anh bầy ba nhất : có đầu, có bạc, bịp, an cấp đủ cả.

« Một hôm anh ta làm một việc nhảm nhí ; đã có lỗi mà lại cãi bướng, nên ông xếp tống cho anh ta một cái hộp lãi. Không hiểu sao anh ta bướng thế mà sao lại ôm lòng lùi thối đi ra. »

« Lát nữa ông xếp hết giận rồi hối lắm. Gọi bạn tôi vào, dỗ ngọt một lúc rồi cho năm đồng. »

« Thế là, hồi lúc nào túng tiền đi hát, bạn tôi lại giữ « một » cái bướng lão ra. Rồi nghiên rằng lại đợi ông xếp hối, đợi ông xếp hối, và đợi ông xếp ban cho năm đồng bạc. »

« Chịu tát lấy tiền, có tháng anh ta làm tôi mười lăm, hai mươi đồng. »

GRANDE EXPOSITION

de tissus Anglais dernier cri pour

HIVER 1939

chez LEMUR

14, RUE DES CUIRS - HANOI

L'homme difficile y trouvera

sûrement son choix

CHỈ LÀ MỘT TIN VỊT

Mấy hôm nay người ta phao ngôn có rất nhiều sự lạ xảy ra ở biên-giới. Không, đó chỉ là tin vịt, thực ra, mới có cuốn RỪNG XANH MÁ PHẤN, xã-hội, trình thám liên thuyết mô-tả các cuộc xung-đột, các tình-trạng hỗn-độn giữa hủ-tục của ngàn xưa và làn sóng văn-minh hiện-đại. Sách dày 120 trang, in đẹp, giá có 0p.30, ở xa thêm 0p.10 cước, gửi về

Editions Hương-Son,
97, Rue Coten, Hanoi

Tòa đại hình

— Tòa kêu chủ 30 năm khổ sai, chủ có điều chi kêu nại không?
— Nếu tòa kêu tới 30 năm khổ sai, thì tòa làm mất cả thể diện ông bác sĩ X... rồi!

Thì trước hết

A ra B, hai người cùng thất nghiệp ngồi trên ghế xanh ở vườn bách thảo.
A hỏi. — Nện anh trắng số Đông pháp 50.000 đồng thì anh sẽ làm gì?
B đáp. — Thì trước hết tôi khởi sự... không làm chi hết!

Ăn xin

— Thế anh không biết hô hay sao mà anh lại đi ăn xin ngoài đường?
— Thế ông bảo tôi phải mở một ngôi hàng ăn xin à?

Đánh

Kỳ X. đánh lữ đóm suốt đêm, bây giờ sáng đi làm ngay. Đến số ông

Của Mỹ Duyên

chủ giao cho đánh máy một bức thư cần, dặn cần thân rồi đi ra

Một lúc quay vào thấy kỳ X đang ngồi lìm đìm, ông bèn nhắc.
— Đánh đi chứ!
Kỳ X giết mình trả lời:
— Đánh! đánh gì! không phải cái tôi.

Ăn bớt

XÃ PHUQU. — Năm ngoái, bác nhiều a, ngồi câu ở bờ sông tôi đánh rơi xuống đáy mất đồng hai hào. Năm nay cũng câu ở sông ấy, tôi câu được một con cá chép. Tôi đỡ bác con cá lúc mở ra trong ruột có những gì?
— Lại coi đồng hào vào chứ gì? Không! chỉ còn có mười đồng trinh thôi! Con cá ranh ấy nó ăn bớt của tôi mất hào ruồi bác ạ thế có lúc không.

Của V. B.

« Ngày Nay » nói chuyện

(Tiếp theo trang 11)

— Lâm nhà bao giờ cũng của phương hướng, không phải vì lẽ phong thủy, nhưng vì sự dễ chịu lúc ở. Không biết chọn hướng ông có thể có một cái nhà nóng mùa nọ mà lạnh mùa rét. Phong thủy, và địa lý ngày xưa cũng chỉ là một cách tìm hướng, tìm đất thích hợp cho sự sống, theo điều kiện thực nghiệm và khoa học -- mà sau dần dần người ta phủ bằng những tin tưởng thần bí và ma quái để khiến các ông địa lý để kiếm tiền -- và khiến cho người không biết để mất tiền.

Của Võ Duyên (Nhatrang). — Nếu như mình biết một người bạn đã... lấy của mình một cái gì? Thì mình phải xử lý thế nào.

— Nếu cái gì bị lấy đó ông cần phải đòi lại thì cứ việc đòi lại, hay nhờ pháp luật đòi lại hộ. Còn nếu là vật không quan trọng, thì bỏ qua đi và giữ không cho lấy được vật khác nữa.

Của Võ Duyên (Nhatrang). — Tôi có mua đầu bụng. Tập système Muller có được không?

— Nếu có bệnh, trước khi tập cái gì cần đến hỏi thầy thuốc đã. Có bệnh khiến ta có thể tập, cần tập, cũng có bệnh ngăn ta không được tập.

Tân Thành. — Tôi đã góa tha thiết một cô nữ học, sinh cùng lớp, chưa có dịp tỏ tình góa thì người ấy phải rời đi tỉnh khác theo học, tôi xong ngang học nghề. Ngày háng qua, đang nhậu người ấy vẫn đến ăn uống tâm trí tôi. Có thể là nỗi lòng đã người ấy biết không? (Ngày học lực người ấy đã cao hơn của tôi).

Lại về người khác, như thế tôi có phải là người chung thủy không?

— Yêu thì cứ việc tỏ lòng yêu, nếu sự dễ làm được. Học lực cao hay thấp, không đáng gì vào đó, cứ gì phải sức học ngang nhau mới yêu nhau được đâu. Còn nếu ông lại yêu người khác thì cũng rất thường, không có gì lạ mà ông sợ. Cứ là một điều, là ông đã yêu người khác mà « đang nhậu » người kia vẫn đến « ăn nhậu » ông. Hay là ông yêu cả đôi?

Phạm Hương, Hà Đông. — Tôi thường vào bệnh viện là một bệnh nhân vì cháu được ốm; nhưng theo một người y lý tôi sẽ ở

Của Nguyễn D'ân

Tên

THẦY GIÁO — Tên trò là chi?
TRÒ CHI — Vâng a.
THẦY GIÁO — Tô hỏi: Tên trò là chi?
TRÒ CHI — Thưa thầy, chính tên con là thế a.
THẦY GIÁO — ?

Thuốc chuột

ME — Ở đây một hộp bánh, thế mà chuột nó vào ăn nát hết cả.
CON (liền thoảng) — Thì sao bác làm bánh, mẹ không bỏ vào bột một ít thuốc bả chuột cho nó chết?

Nói lừa

Có thằng bé giết một lão thầy bói đi, bỗng thấy có con rắn giữa đường.
THẮNG BÈ — Ô, con rắn.

không được.

X? — 1.) Cách nào trừ mụn. Có thuốc bán sẵn không? Phải mua sinh tân nãn; cách trị.

— Thuốc trừ mụn thì nhiều lắm và công hiệu nữa, nhưng phải biết là thứ mụn gì đã. Con tàn nhang ở mặt, thuốc trị ngoài không đủ, cần phải giữ tiêu hóa cho điều hòa, nghĩa là máu tốt nữa.

2.) Cho biết văn sĩ Pháp hiện thời nên coi và văn sĩ ngoại quốc mà tác phẩm dịch ra vẫn hay.

— Các văn sĩ Pháp nên đọc thì nhiều lắm, không thể kể hết. Trước đây nên đọc những tác giả có tiếng, (mà báo chí vẫn nói đến). Văn sĩ ngoại quốc, nên đọc văn sĩ Anh, và Nga. Một vài tên: Dickens, Shakespeare, Somerset Maugham, Morgan Virginia Woolf, v.v. Tolstoi, Gorki, Tourgeniew, Gogol, v.v.

Thanh Tâm, Dalat. — Vợ chồng nghèo quá nhưng lại có sinh con cái mới. Tiền đâu cho đủ để nuôi sống chúng nó cho nên người. Nên làm thế nào bây giờ?

— Ấy là một vấn đề khó giải quyết và rất nhiều người trong nước ta bị vào cái cảnh đáng buồn ấy. Chỉ có cách là bớt đi, nhưng không hề thực hành được là khó, nhiều người vẫn nuôi con nhiều con, dù nghèo — (đó là một sức mạnh của dân ta). Vấn đề này không phải là trong phạm vi giải quyết của một người được, cần phải thay đổi cả nền kinh tế của một nước.

LÃO THẦY (bộ nhanh nhẹn, nhúng sang một bên) — Tôi không nhanh thì nó cần tôi rồi.

THẮNG BÈ — Cần gì thứ rắn chết!
LÃO THẦY — Hèn chi, người thổi thổi!

Của L. Giang

Quái lạ

NGƯỜI ĐUA THU — Ngày nọ a, ông Nam có cái thư:
U GIÀ — Quái lạ! Ông Năm mới gợn lại dây chèo qua, sao bác đã biết lên ông ta?

Hạnh phúc

LÝ — Ngày Nam a, lão Gi mới hóa vợ hai tháng nay mà đã cưới vợ khác rồi!
NAM — Thì hạnh phúc có bao giờ được lâu bền đâu!

Mua cổ

LÝ TOÉT — Ngày ông Ba, phố Hàng-cỏ ở đâu ấy nhỉ?
BA ÉCH — Thưa cụ ra thăm ai ở phố đó? Để tôi dắt cụ đi.
LÝ TOÉT — Không. Tôi định lại mua mười gánh củ vè quê, rạo rạo ở nhà khan củ lắm.

Nhưng đây lại là chuyện khác, và trong lúc chờ đợi, những gia đình đông con vẫn chịu khổ như thường.

T. Minh, Dalat. — Mỗi khi có một người, chúng họ như người Tao, làm giàu ở xa ta, vậy sự đời chắc giữa hai nước Ta và Tàu ra thế nào, để cho xứ ta bớt số tiền ấy, còn nước Tàu được thêm số tiền ấy.

— Rất dễ dàng: tiền khác nhau đổi ở các nhà băng, nhờ nhà băng này chuyển giao sang nhà băng khác, không hề những thứ như vàng bạc, ở đâu cũng có giá trị.

2.) Thường tên những sách cấm là thấy (truyền sức phổ thông cho cả mọi người đều biết. Vậy có tội gì không, nên vì không biết và không ai nói cho biết nên mới sang trả những sách? Nếu vẫn có tội thì có đáng hay không?

— Nhưng nghị định cấm sách đều có đăng trên các báo, không ai được quyền không biết, cũng như không được phép không biết luật. Tăng trừ sẽ bị phạt. Tuy vậy ở các thôn quê ta, nhiều nơi không xem báo, hoặc không có cách gì khác để biết. Nếu xét ra vì thực tình vô ý, thì nhà nước cũng cần trước cho nhiều.

Tập-Dương, Hanoi. — Có một người vợ ngoại quốc, đóng mở mồm nói là do lỗi của bà. Máng con 3 tuổi, 3 (nữ) cũng đang những lời thô bỉ. Đã răn dạy nhiều lần không được. Vậy trường trí bằng cách nào?

— Ấy đó là một điều khó, tuy vậy không phải là đã tuyệt vọng. Người đàn bà An-nam hay dùng những lời chửi mắng thô bỉ đã quen miệng ngay từ lúc nhỏ, và nhiều khi coi một câu chửi không quan hệ, như một cái nói đùa. Ông nên hết sức kiên nhẫn khuyên răn, nước chảy lâu đá cũng mòn, không chỉ là người vợ? Trong trường hợp vợ chồng, những lời khuyên khéo léo, không phạm đến lòng tự ái của người đàn bà, nhiều khi có kết quả hay hơn.

HỘP THƯ

Thu Nguyệt, Hồng Vân. — Sản lượng cái chính nếu hai cô yêu cầu, chứ không « phải » như đã nói. Rất tiếc không thể cho biết tên người gửi được. Cùng các bạn có câu hỏi. Muốn tránh hết những sự khi tiện có thể xảy ra, các bạn có câu hỏi nên dùng biệt hiệu để trên câu hỏi chứ đừng tên thật!

ĐÃ CÓ BÁN LƯU TRỌNG-LƯ THƠ TIẾNG THU
Một tập thơ cây thực-địa, đầy nứa sủ, đầy phong-vị đất nước. Một công-trình tư-loại dung-dị mà sinh sản. In từ đầu Xuân đến cuối Thu mới xong. Giấy thượng hạng. 6 bức tranh phụ-bổ.
Giá mua. Giá 1p 50 l cuốn, cước-phí thêm 0p 32.
EDITIONS LIBRAIRIE CENTRALE
TỔ VĂN BÚC, Directeur, 116, Rue de Pont en Bois - HANOI
Các bạn học - sinh nhớ đọc cho được cuốn Núi Hạc - Sinh, một cuốn sách mà tác giả sẽ đưa các bạn vào trong cuộc đời thần-mật đầy tình - cảm nhẹ nhàng và âm-đi của các nữ-sinh ngày-thơ. Sách in rất mỹ-thuật. Giá 0p 25, cước-phí 0p 23

Nghĩa vụ công dân

(Tiếp theo)

của HOÀNG-ĐẠO

TA đã biết rõ quyền hạn của công dân, những quyền bất diệt của người: tự do và bình đẳng. Và ta đã thấy rõ rằng xã hội sẽ đi đàng có, cũng chỉ lúc nào là một cơ quan bên vực che chở những quyền bất diệt ấy.

Nhưng, có quyền hạn, tức là có nghĩa vụ. Xã hội một khi đã thành ra cơ quan bên vực quyền của công dân, lẽ tự nhiên là công dân phải tìm cách giữ vững xã hội: đó tức là nguyên thủy của bổn phận công dân đối với xã hội vậy. Đối với người cùng sống trong xã hội, công dân cần được: người lớn trọng quyền hạn của mình, ít là phải tự mình tôn trọng quyền hạn của người đã: đó tức là bổn phận của công dân đối với người khác. Hơn nữa, đối với chính mình, công dân cũng có bổn phận. Là vì, muốn được hưởng tự do và bình đẳng, công dân phải hiểu rõ thế nào là bình đẳng, tự do, phải tự nâng cao học thức và nhân phẩm của mình.

Xem như vậy, nghĩa vụ của công dân là kết quả dĩ nhiên của quyền hạn của họ. Có quyền hạn, mới có nghĩa vụ, có nghĩa vụ, ít phải có quyền hạn.

không bao giờ hoàn toàn hết.

Tuy nhiên, bổn phận của công dân là phải phục tùng những luật vật vờ bất định ấy. Là vì những luật ấy là do ý kiến của chính công dân mà ra. Tuy công dân biết nó chưa được hoàn toàn, nhưng muốn cho xã hội có thể sống được, công dân phải nhất thời phục tùng cái luật tạm bợ ấy, đợi ngày sửa đổi cho toàn bích hơn.

Nhưng có phải thế là công dân phải trở nên nô lệ của xã hội không? Thí dụ như cơ phải là công dân phải nhận là hay một chế độ mà trong lòng họ cho là dở không? Không, không thể được.

Một bổn phận nữa của công dân, là phải học. Học để hiểu biết, để nâng cao nhân phẩm của mình, để có thể bên vực lấy quyền hạn của mình, tôn trọng quyền hạn của người.

Học không phải chỉ là bổn phận của công dân. Mà còn phải là một quyền của công dân nữa. Bổn phận của xã hội là phải làm thế nào cho công dân có thể hưởng được ích lợi của trí thức. Vì thế ở các nước tân tiến, mới có sự cưỡng bách giáo dục. Ở một nước Pháp chẳng hạn, trẻ con bắt buộc phải học các lớp sơ đẳng, và lẽ tự nhiên là đi học như vậy không mất tiền.

Nhưng nếu học rộng rãi, không phải chỉ để được cái bằng sơ đẳng là đủ hóa ra một người công dân thông hiểu quyền lợi, nghĩa vụ của mình. Mười hai, mười ba tuổi, trí thức chưa được mở mang cho lắm, và nếu không được học thêm, thì rồi cũng đến quên hết những điều sơ đẳng, trở về với sự ngu dốt mà thôi.

Vì vậy, bổn phận của một xã hội chu đáo là làm thế nào cho mọi công dân được hưởng một nền giáo dục hoàn toàn một cách dễ dàng. Kể đó là một công việc khó khăn và to tát, nhưng với một ý muốn mạnh mẽ, người ta có

thể đi đầu đến cái kết quả ấy được. Ở những nước Thụy - sĩ, Thụy - điển hay Na - Uy, và phương diện này người ta đã đi được một quãng đường dài.

Nhưng xã hội làm tròn phần sự của xã hội chưa đủ. Công dân cũng cần phải nghĩ đến bổn phận của công dân nữa. Nghĩa là phải sẵn sàng tâm lòng nhiệt thành đối với sự học, phải cố sức gắng sức có dịp may, và lúc nào cũng yên trí rằng học vẫn rộng rãi, không bao giờ ngừng.

Ở các nước dân chủ, công dân còn có một bổn phận nữa, rất cần: đó là bổn phận đầu phiếu. Ai cũng biết rằng ở các nước ấy, nghị viên là những người thay mặt công dân để trị nước, và vì thế sự lựa chọn nghị viên có ảnh hưởng sâu xa đến mọi việc trong nước. Nghị y như ở nước ta, sự đầu phiếu bảo cử các ông nghị viên.

cũng có ảnh hưởng đến sự tiến bộ của dân, hưởng hồ là ở những nước nghị viên cần cho sự sống của toàn quốc.

Vì thế nên đầu phiếu phải coi là một bổn phận của công dân. Ai bên vực cho quyền hạn của công dân, nếu không là nghị viên, người thay mặt cho công dân?

Nhưng không phải chỉ đi đầu phiếu là đủ. Còn cần phải đầu phiếu theo lương tâm mình, theo chỉ hướng ý nguyện của mình nữa. Và muốn thế, công dân phải hiểu biết ít nhiều về tình thế trong nước, phải có ý kiến sắc sảo đàng về những vấn đề cần thiết, phải có học. Nhất là cần phải có trí xét đoán. Không nói đến những sự mua bán phiếu bầu cử tam chi: đó là những việc bỉ ổi, xấu xa, làm hạ phẩm giá của cả người mua lẫn người bán. Nhưng ngoài cái lối lấy tiền mua lòng người ấy, các nhà ứng cử còn có nhiều cách tuyên truyền có thể làm mê muội cả tinh thần cử tri, khiến cho họ lầm, hậu quả như người không đàng bần. Có khi họ chỉ là một người dẻo miệng l.ở, nói hay nhưng lòng rất xấu; có khi họ hứa xuống những trời biển, phỉnh dân để lừa đảo; họ biết sức mạnh của sự nhấc đi nhấc lại, và cũng như người ta rồi cũng có ngày mua những thứ thuốc cao đơ hoàn tán mà hàng thuốc ngày nào cũng tàn dương sự thân hiệu trên mặt báo, những công dân dễ tin nghe nói đi rồi lại rằng ông nghị này đáng mặt anh hùng, rồi cũng có ngày tưởng lầm rằng ông nghị ấy anh hùng thật. Vì thế nên bổn phận của công dân, là phải xem xét, cân nhắc, nghĩ ngợi trước khi quyết định, và khi đã quyết định rồi, phải đầu phiếu theo lương tâm của mình.

Hoàng Đạo

Quần áo dệt Cécé có đủ các hạng

- Chemisette — Maillot de bain — Pull'over.
- Gilet croisé — Gilet dame — Blouson.
- Veston — Slip — Mi-bas sport — Bas
- Scout — Chandail — Combinaison enfant.

Mua buôn, xin hỏi hãng dệt

Cu Chung

100, Rue du Coton
HANOI

9 giờ sang chủ nhật 31 Décembre 1939
các bạn nhớ lại rạp MAJESTIC để xem:

- 1) Cô LAN-PHƯƠNG ca hát
- 2) Cô TẠ-QUANG-CÁT nhảy múa
- 3) GRACE MOORE và FRACHOT TONE

Vui vẻ trong một phim thực hay:

«Sa Majesté est de Sortie»

Đi xem để giúp hội Truyền-Bá Quốc-Ngữ.
Giá vé: 0p.30, 0p.50, 0p.60, 0p.70, 0p.90

Tìm cảnh hưng

của TO-TU

1 - Văn sĩ viết truyện trinh thám: « Mẹ q! Tôi hôm nay lời cần phải xong một truyện rùng rợn, dựng tóc gáy. Tôi không biết viết gì! Tôi phải có cảm hưng! Chốc nữa, trời tối, mẹ tắt hết đèn, mẹ cầm một cái vò, đứng chực sẵn ở đầu thang. Tôi giả vờ đi chơi về. Lúc tôi bước lên bậc thang thứ hai, mẹ cầm vò... phang một cái thật mạnh vào đầu tôi!... »

2 - Vợ văn sĩ: « Bác q, có đêm nhà tôi ăn đến hai tá bát chì! Không viết được, cứ ngồi ngậm bút, nhai rồi nuốt bát lúc nào không biết! »

3 - Văn sĩ: Trong năm ngày liền, bà chết chồng và bốn người con. Chuyện bà hay lắm! Nhưng nếu ông và bốn con bà cùng chết trong một ngày, thì chuyện bà sẽ cảm động hơn! Sẽ « Đẹp » hơn nhiều! »

4 - Tôi vừa mời ngồi kiêu cho họa sĩ H C vẽ...
— Ông ta họa một bức tranh đề « đau khổ ». Thành ra, mỗi lần vẽ, muốn lời thiệt có vẽ đau khổ. ông ta lại nện tôi một trận!

5 - Phòng viên: Xe ông vừa chệch gây chân tôi. Tôi phải làm bài tường thuật. Nhưng tôi quên mất cả cảm giác và cảm lường lúc tôi bị xe nghiền chân. Ông làm ơn cho xe quay lại, chệch nốt chân chừa bị để tôi ghi chép lại những điều ấy

6 - Thi sĩ: Anh chịu khó lác đi! Lác nữa! Lác nữa! Quái! mãi tôi chưa thấy vần thơ nào ra cả! chết! chỉ làm sao thế kia!

TIN VĂN... VĂN của LÊTA

Hĩ ra cái « bệnh văn chương » (rà ông Lưu Trọng Lư nói đến hôm nào) quả nhiều người mắc thực!

Người ta mắc phải nó một cách nhanh nhẩu lắm. Có thể nói: mắc một cách... vui lòng.

Người đầu tiên mắc bệnh chẳng là chính Lưu Trọng Lư đó sao?

Bệnh văn chương, theo ý Lưu Trọng Lư, là bệnh viết vào chương báo và chương. Ai muốn hiểu thì cứ mà hiểu.)

Nhưng « bệnh văn chương (chẳng theo ý riêng ai) lại có thể là bệnh viết vào chương không có một lý văn chương nào, quái thể!

Nhà văn sĩ này là một giai nhân « mặt phượng, mày ngài, mũi sơn mi phấn, một cười trăm hoa đua nở, một kh'c muôn hàng châu rớt, v.v... » đã mắc bệnh văn chương.

Nhưng nhà văn sĩ kia bảo rằng: « giàu thì cơm no, cất ấm, ruột gan lá-lấp, người ta còn chưa học-vấn tu-tướng vào đâu ». Nhà văn sĩ kia cũng mắc bệnh văn chương nốt. Câu văn ông ấy không có vào chương đã đành, không có ước lệ về văn chương, mà cũng chẳng có cái gì gì của văn chương ráo.

Hay có nó: có một sự vụ vợ, một sự ngờ ghen mà ta có thể gọi là những lời nói liêu.

Đấy lại là một « bệnh » đáng lo ngại.

Nhà văn sĩ nói liêu trên đây còn nói liêu (Tao Đàn lớp mới, số 1):

« Xã hội chỉ thiếu những người làm công-nghiệp, không thiếu những ông ăn nước thịt ép và bú sữa người. »

Cái tư tưởng quốc thước này dẫn lại một tư tưởng khi khác nữa:

« Ngành lại mà xem, những ông bú sữa người vẩn ăn nước thịt ép ngày xưa, đến nay còn có gì là di tích. »

Những ông ăn nước thịt ép có thể không đi di tích gì cho hậu thế được lắm; mà cũng chưa chắc đây. Nhưng còn những ông bú sữa người? Về hạng bú sữa người thì chẳng cần ngành lại xem, ta cũng tìm thấy vô số ông đã để lại vô số di tích. Bất cứ danh nhà nào của thế giới, phải không các bạn nhỉ, cũng đã hơn một lần bú sữa người.

Nhưng bất kể vậy mà chơi thời! Câu nói liêu của nhà văn, chỉ là một câu nói bóng gió. Phiền một nỗi lời bóng gió hơi lúng túng, và có một giọng cảm khái tha thiết rất buồn cười.

Đấy không phải là bệnh văn chương.

Đấy là một bệnh... giới thiệu! Nghĩa là một bệnh của người « giới thiệu » người khác.

— Như tiên sinh giới thiệu ông Nguyễn Văn B. với công chúng.

— Giới thiệu ông Nguyễn Văn B. ở được, để tôi giới thiệu cho. Giới thiệu rằng:

— Thưa các ngài, tôi là một người không muốn ra mặt với đời, bình sinh tôi chỉ muốn dùng cái chí kiên cường, cái lòng quảng đại làm việc trong bóng tối nơi ẩn dật để giúp ích cho đời. Tôi không muốn ham hư danh, không chuộng phù hoa không cần phú quý. Tôi chỉ có một đức tính này: dù gặp nguy hiểm cũng cứ thẳng bước tiến lên. Tôi là người Tôi là kẻ, v.v. Cứ thế một thời dài.

Thì ra, năm được cơ hội, nhà giới thiệu cứ chan chất vô ngược trước mọi người.

Một nhà văn khác, ông Nguyễn Trệu Luật nói đến Vũ Trọng Phụng. Trong Tao Đàn (Décembre 1939)

Trước hết nói đến Vũ Trọng Phụng, ông mở đầu:

— Đời tôi chỉ có cười, ít khóc.

Rồi ông lại tiếp đề phân giải thêm. Nói thế, chứ ai tưởng lời là con người sung-sướng qua mà tự-lúc, hoặc vô tình qua mà đến không có ruột gan chi. Cái triết-lý duy ấy, (cái triết-lý, chứ không ư?) cái thời cười nhiều khóc ít ấy, là do thời quen chưa khở? Hay là phong ba nhiều phen, dầm sương dãi nắng nhiều độ nên lúc nào « đối với bất cứ việc gì, tôi cũng phải vội cười rög vì sợ lại phải khóc ngay vì chính việc ấy. »

Bởi thế, đọc đoạn văn đầu hai về Vũ Trọng Phụng, chúng ta biết rõ ông Nguyễn Trệu Luật là người lắm giao truân, là người vất vả mà vẫn cười. Ông tiếp luôn:

— Sa vào vòng hoạn nạn, ít cười. (một tiếng vô ngược.) Bị đời ruồng bỏ, ít cười. (một tiếng vô ngược.) Đối với hết thảy những lời hững hờ...

Tôi lại cười chứ sao?

Phải, TÔI lại cười. Và, tất nhiên, lại có tiếng ngược kêu cùng với cái tiếng TÔI vang lừng đó.

Nhưng ông Luật viết về Vũ Trọng Phụng để cho tôi biết thêm chút nữa về thân thế Vũ Trọng Phụng kia mà!

— Phải, thế sao?

— Còn sao? Nói đến Vũ Trọng Phụng mà ông ấy chen lên đứng lấp cả Vũ Trọng Phụng đi thôi

— Ủ nhĩ. Nhưng nếu không thế thì ai trông thấy ông, với cái TÔI phương phi của ông! Nhất là trông thấy cái quan hệ của ông đối với Vũ Trọng Phụng trong lịch sử.

Tuy vậy, ông khiêm tốn lắm. Thực đấy. Vì ông can chúng ta:

« Sau này, có ai muốn làm lịch-sử cái nhà văn ta hồi tiền-bán-thế-kỷ hai mươi cũng KHÔNG NÊN coi làm tài liệu »

Không nên thôi. Chứ bài của ông ai muốn lấy làm tài liệu ông không cấm.

Vậy, sau này, viết lịch sử các nhà văn về tiền bán thế kỷ hai mươi, ta nên viết thực to câu này: « Văn sĩ Việt Nam hồi bấy giờ

Buổi chiều-bóng của Đoàn Anh Sáng tại rạp MAJESTIC, 9 giờ sáng chủ-nhật 7 Janvier 1940

Mater Dolorosa

Một người vợ, hai anh em, một đứa con... một tấn bi-kịch đầy nghĩa sống và tình thương; người xem khó mà cầm được nước mắt. Sáu năm nay mới chiếu lại ở Hà-thành. Phim MATER DOLOROSA sẽ sống với lòng mong đợi của các bạn.

Ngoài documentaire và thời-sự chiến-tranh, trong giờ nghỉ, một ban hát 20 nữ học-sinh do ông Thẩm-Oánh huấn-luyện sẽ hát và múa nhiều điệu múa rất hay.

Giá vé: Op.30 Op.60 Op.70 1p.00 1p.20.

B.Ấu từ 1 đến 3 v Tombola Ánh Sáng.

Đã có bán lại đoàn-sở: số 28 phố Rieband.

Mua ngay kéo hết như những lần trước.

có: (hai chấm và xuống g'ong).

NGUYỄN TRIỆU LUẬT.

Và... một chấm hết.

Đời vì, dù còn những văn sĩ khác thực đấy, ông Nguyễn Trệu Luật cũng ẩn lui lại đằng sau và che khuất đi.

Về nhà văn Nguyễn Trệu Luật, văn học sử sau này có thể viết thêm:

« Ông sinh ở nước Nam, quê quán đâu, chả cần phải nói. Tác phẩm ông có những gì? Ai là không biết? Những pho kiệt tác của ông, ai là không thuộc? Vì nó dễ nhận lắm, cuốn thứ nhất: TÔI thế này; cuốn thứ hai: TÔI thế nọ; và cuốn thứ ba: TÔI và TÔI với TÔI »

Hện bây giờ, cái tác phẩm ông dựng lên trong Tao Đàn (số 1 lớp mới) chưa kiệt tác mấy. Vì nó chỉ có một đầu đề khiêm tốn:

Vũ Trọng Phụng và TÔI.

Với đoạn dẫn, ông chưa nói gì đến Vũ Trọng Phụng với.

Nhưng về sau, ông cũng nói đến.

Nói đến để ta biết rằng ông là người vai trên của Vũ Trọng Phụng, rằng ông là người « mãi miết chuyên trời nam biển bắc », rằng năm 1929, ông bị án hồi dân quân thú, vì đó là một điều ai cũng phải biết và đừng quên. Rồi tới năm 1933:

« Tôi năm 1933, tôi được ra Hà-nội thì tôi với Phụng làm ở một nhà báo và ăn ngủ ở nhà Phụng... Ngoài cái Phụng trọng tôi vì hơn tuổi, vì có học đối chất (đối chất? ừ, có lẽ nào?) Phụng lại còn yếu tôi và thương tôi ở chỗ nghèo đói mà vẫn vui vẻ Sự chung dạng ấy có ích cho cả đôi bên. Phụng thì nhờ tôi chỉ dẫn mà thêm kiến thức và biết cách học thêm. Tôi thì nhờ Phụng mà cũng đỡ vụng dại về việc giao thiệp... »

Ông còn cho ta biết từ năm 1933 đến năm 1936 ông làm gì, ở đâu và những cái quan hệ khác. Có một lần, vào khoảng đầu năm 1936 (nếu nhớ lấy) trả lời một câu của Phụng, ông cười:

« Tôi cười: « Càng hay! Tôi mong có nhiều người bỏ xa tôi

nữa, chứ một Phụng bỏ xa, tôi đã lấy làm mừng lắm. »

Câu nói khi khác đó đủ tỏ ông là người giỏi biết ngằn nào. Và khiêm tốn biết chừng nào.

Khiêm tốn lối Nguyễn Trệu Luật.

Một người khác, trong Tao Đàn lớp mới, cũng khiêm tốn theo một lối như thế. Đó là ông Tam Lang.

Ông khiêm tốn bảo chúng ta:

« Đọc những thiên phóng sự ấy, tôi nhận thấy rằng Vũ Trọng Phụng, về mặt phóng sự — một lối văn lời khởi xướng ra — đã bỏ tôi xa lắm. »

« Đã bỏ tôi xa lắm », đó là một câu khiêm tốn lắm.

Nhưng phóng sự mà lại là « một lối văn tôi khởi xướng ra » thì cái khiêm tốn của tôi lại Nguyễn Trệu Luật mất rồi!

Đến bây giờ tôi (Lêta, cũng khiêm tốn) xin nói đến cái khiêm tốn của tập Tao Đàn lớp mới, số 1.

Không! Xin nói đến cái khiêm tốn của nhà xuất bản tập này.

Tao Đàn lớp mới, số 1 ra đầu tháng Décembre, (nhưng đây giờ tôi mới được dịp đọc và hiểu) xuất bản với một ý rất cảm động.

Tập báo chỉ nói đến nhà văn trẻ tuổi mới mất: Vũ Trọng Phụng.

Thực là một cách ghi ơn-đổi với người đã sống chết vì nghệ văn.

Đó là một điều tốt đẹp.

Nhưng... (cái « nhưng » này mới là cái phiền) sau điều tốt đẹp kia lại có trang hia của tập báo. Trang hia sau.

Đó là một trang quảng cáo cho cuốn « Dứt Tình ».

Đấy này:

DỨT TÌNH

Truyện Dài của Vũ Trọng Phụng. Sẽ in lại vào...

Vào đâu?

Vào: Phố thông bán nguyệt số 49!

Cái chết của một người và cái danh của người chết, tài thực, cũng có thể làm một mối lợi cho một người khôn khéo.

Trong sự buôn bán đó cũng là một kết quả... tốt đẹp.

Chứ sao!

LÊTA

MỘT VÀI TƯ TƯỞNG

của ANDRÉ GIDE

« VẬT THƠNGHỆ THUẬT NA BÁT CHƯỚC », Oscar Wilde nói thế trong cuốn Intentions. Sự có vẻ trái ngược ấy, ông ta hình tượng cho bằng vài lời viên vông :

« Cái ông chắc đã nhận thấy, ông nói, rằng ít lâu nay, vạn vật trở nên giống những phong cảnh của Corot. (Một họa sĩ có tiếng) ».

Ông ta muốn nói gì, nếu không thế này : rằng chúng ta thương nhìn vạn vật một cách đã trở nên công lệ, rằng chúng ta chỉ nhận thấy ở vạn vật những gì mà tác phẩm nghệ thuật đã chỉ dẫn cho chúng ta nhận thấy, mà thôi. Khi có một họa sĩ có sức, trong tác phẩm của mình, giải bày một lối nhìn riêng, cái trạng thái mới của vạn vật mà họa sĩ đưa ra ấy, đối với chúng ta thoát tiên như trái ngược, không thật là thực và gần ghé gớm. Rồi ít lâu, chúng ta quen dần nhìn vạn vật như theo ý của cái tác phẩm nghệ thuật mới đó, và chúng ta nhận thấy ở vạn vật những cái mà họa sĩ đã trình bày. Bởi vậy, đối với con mắt nhìn cái mới và khác, vạn vật tựa như « bất chước nghệ thuật. »

Những điều tôi nói đây về hội họa, cũng rất đúng với tên thuyết và với những phong cảnh bên trong của tâm lý. Chúng ta sống trên những điều đã công nhận, và rất chóng có cái thói quen nhìn vạn vật, không phải chính thực như thế, nhưng như người ta đã bảo chúng mình, như người ta đã làm cho chúng mình tin nó như thế. Bao nhiêu bực tật hầu như không nó đến người ta còn chưa khám phá ra. Bao nhiêu hình trạng lạ lùng, ốm yếu, không thường, chúng ta nhận thấy ở chung quanh chúng ta, hay ở ngay trong chúng ta, biết vì đã do : những tác phẩm của Dostoievsky. Phải, thật thế, tôi tưởng rằng Dostoievsky đã mở mắt chúng ta về một vài liên tưởng, có lẽ không biếm đả, nhưng mà chúng ta đã không biết nhận thấy đó thôi.

Đứng trước cái phiên phức mà hầu hết người nào cũng trình bày, cái nhìn của ta tự nhiên và bất giác có ý làm giản dị đi.

Đó là cái có sức tự nhiên của nhà viết tiểu-thuyết Pháp : nhà văn Pháp lấy ở tình cách ra những điều cốt yếu, cố khéo léo nhận xét lên một nét mặt những đường rõ rệt, vẽ một đường vẽ liên tiếp dẫn là Balzac hay người khác nữa. « Ý muốn », cái cần « đức kiên » « bền mạch hơn... »

Ở Pháp, chúng ta coi là quan trọng và dùng rất nhiều những vấn đề. Đó là một cách « nhập tịch » một tác giả. Sự ấy khến chúng ta có thể xếp được tác giả ấy vào tủ kính.

Cái trí Đức Pháp cần phải biết đi đến đâu, rồi sau, không cần xem đến hay nghĩ đến nữa. — Nietzsche? — A, phải : người siêu nhân — Cần phải ác — Sống một cách nguy hiểm — Tolstoi? — « Không chống cự lại cái xấu » — Ibsen? — Những sương mù của phương bắc. — Darwin? — Người là con cháu khỉ. Cuộc chiến đấu để sống — Annuoz o? — Sự thờ phụng cái đẹp — Thật nguy cho tác giả nào mà người ta không thể thu cái tư tưởng trong một vài-lê được. Phần đông công chúng không thể thu nhận họ được (là chính Barrès đã biểu rõ rằng thế khi ông đặt ra đề che đậy thực hàng của ông cái nhân h'eu : Đất nước và người chết.)..

Vauvenargues nói : « Cái tục lệ làm tất cả cả đến trong ai tình ». Các bạn có nhớ câu của la Rochefoucauld?

NHỮNG VIỆC CHÍNH TRONG TUẦN LỄ

Anh-Pháp-Đức chiến tranh — Vì trời rét quá nên các mặt trận về thủy, lục và không quân kém hoạt động, đôi bên chỉ đánh nhau cầm chừng. Mới đây đức Giáo-hoàng và Tổng thống Roosevelt lại bỏ hòa bình, yêu cầu các nước đang đánh nhau ở Âu-châu cùng nhượng bộ ít nhiều để có thể mở một cuộc điều đình.

Nga-Phần chiến tranh — Quan Nga thua nhiều trận lớn, tổn rất nhiều người và chiến cụ, nên có ý muốn đình chiến đến mùa xuân sang năm, đợi khi nào trời ấm rét mới tiến công.

Các nước Na-uy, Đan-Mạch và Thụy-điển vẫn giúp Phần-lan, còn Anh, Pháp, Mỹ và Ý cũng đang trù tính cách giúp Phần.

Người ta lo nhân dịp Nga-Phần chiến tranh, Đức sẽ chiếm các mỏ sắt của Thụy-điển.

Trung-Nhật chiến tranh — Quân Nhật đã chiếm được bằng-tướng, Ninh-minh và Nam-quan, song sau khi kéo vào Nam-quan, lại rời lên mạn bắc để chống với quân Tàu.

Có nhiều quân Nhật bị vây ở gần Ai-khôn.

Hai bên đang đánh nhau ở giữa đường Nam-minh — Long-châu.

Quân Tàu đã liền đến giúp Nam-minh và Nam-xương.

Nhất lại gây phong trào bãi ngoại ở Bắc-binh và Thiên-tân. Tô-giờ các nước ở Thiên-tân bị phong tỏa ngặt hơn trước : các cửa hàng của người Anh bị bắt buộc phải đóng cửa và người trong hiện bị dọa trực ruồi.

Đại hội nghị làm việc — Theo lệnh bên bộ thì Tự trị cũng Hải-phong sẽ bãi đi kể từ 1er. Janvier 1940 ; ủy ban yêu cầu hoãn việc thi hành sắc lệnh ấy nhưng không được. Ủy ban xin bãi

— Bao nhiêu người ở có lẽ không biết ai tình là gì, nếu họ không được nghe nói đến ai tình.

Chúng ta sao chẳng có quyền nghĩ như thế này : biết bao nhiêu người có lẽ sẽ không nghe bao giờ, nếu họ không nghe thấy nói đến sự ghen tuông, nếu họ không tin rằng cần phải ghen tuông?

Phải, chính vậy, cái ước lệ chính là người cung cấp những sự giả dối. Có mấy kẻ đã không bị người ta bắt buộc phải đồng xuất đời họ một nhân vật khác hẳn chính họ, và chẳng khó khăn mới nhận được ở trong tâm hồn họ một tình cảm nào chưa được tả đến, đặt tên cho, mà chúng ta không có ở rước mặt cái mẫu mực. Đối với người ta, bất chước tất cả của để dành hơn chẳng sáng kiến gì. Biết bao nhiêu người chịu sống xuất đời họ sai lạc bởi sự giả dối, và tuy thế họ lại thấy trong cái giả dối của ước lệ một sự dễ chịu và ít có sự hơn là trong sự giải bày thành thực của tình cảm riêng của họ. Sự giải bày ấy bắt buộc họ phải có một thứ sáng kiến mà họ tự thấy không thể làm được..

Dostoievsky, của A. Gide
T. S. lược dịch

Người và việc

(Tiếp theo trang 5)

Sáng kiến của ông phủ Lâm Thao rất hợp thời và rất cần thiết. Cũng như ở các thành phố lớn, người ta tập phòng thủ thụ động, hay trong các trại lính, người ta tập trận, tưởng các làng cần phải lập trước để biết cách thức phòng thủ làng mình đối với trộm cướp, cái nguy hằng ngày của dân quê.

Mong rằng các phủ huyện khác sẽ theo gương ông phủ Lâm Thao mà khuyến khích các làng tổ chức lại cách phòng thủ và đánh đuổi giặc cướp một cách hoàn hảo hơn. Mà lại mong hơn nữa là bọn đàn anh trong làng nghĩ đến nỗi lo chuơng ấy.

Tìm nơi trú ẩn

Đã có lần, chúng tôi nói về cách che trốn cho nhân dân những lúc có động, nhất là tìm những nơi làm những hầm để những lúc khẩn khiếp, nhân dân có chỗ trú ẩn, khỏi bị thiệt mạng và khỏi làm trở ngại công việc của quân đội.

Y kiến ấy bây giờ đã đến ngày thực hành.

một đạo nghị định lập ra ở những thành phố lớn ở Đông dương mỗi nơi một hội đồng để tìm nơi trú ẩn cho nhân dân trong khi có công cuộc phòng thủ thụ động.

Những hội đồng ấy sẽ đi điều tra về những nơi có thể dùng làm trú quán cho nhân dân trong lúc có phòng thủ thụ động, số người có thể trú ẩn được ở mỗi nơi, và việc sửa chữa thế nào lớn kém là bao nhiêu.

Vậy từ nay, những lúc :
Lầu mai vữa rúc coi sương...
hẳn là nhân dân các thành phố khỏi phải nhón nhào, không biết là chạy đi đâu nữa.

Hoàng Đạo

DOCTEUR
Cao Xuân-Câm
de la Faculté de Paris
Ancien Médecin Chargé de
l'Institut Antivenérien de Huế
Chữa đủ mọi bệnh. Chuyên-trị
Nội-thương và bệnh Hoa-liên.
Khám bệnh tại :
153, Henri d'Orléans — HANOI
(Phố Cửa Đông, cạnh
hội Hợp-Thiện)
Có phòng khám bệnh.

Sách « NÓI CHUYỆN NỮO CON »
bán tại hiệu Thụy-Kỳ, 98, Hàng
Gai (Rue du Chanvre).
Giá 0p.35 một quyển.

BAO PH
Chuyên trị ho gà
ho khan, có đờm
tắc tiếng. Có thảo
học. Cho sản phẩm
Cải bình ho mới
phát và lâu năm.

VÔ ĐÌNH ĐÀN
CHOLON-SAIGON-FRÈRE
VAN-HOÀ - 8
CANTONNAIS
HANOI

Hạnh-phúc gia-đình

Nhấn các bà tôi kỹ ở cũ !
 Muốn tốt tươi nên giữ màu da !
HOA-KY RƯỢU CHÔI nên xoa !
 Dạng-nhan lại thấy dăm-dà hơn xưa !
 Vừa giãn huyết, lại vừa rửa cốt !
 Về đoan-trang đẹp tốt như không !
 Ngày xuân càng đượm sắc hồng !
 Càng tươi màu thắm, càng nồng lăm góa !

Gởi-thiệp bạn gái.
 Đào-Thị HỒNG-LOAN

C'est écrit :

Tôt ou tard vous achèterez
 des chemises à col BALEI-
 NÉ et TRUBÉNISÉ chez
 votre chemisier spécialiste

THUAN THANH LONG

15, Rue du Riz — Hanoi

Agent à Namdinh :

BAZAR AU BON MARCHÉ
 140-142, Paul Bert — Namdinh

CHỈ GIỮM

Ai mắc bệnh lao

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khúe
 khắc, ho có đờm trắng, xanh vàng,
 mũi thối, bình nhon có khi bị hành
 nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây,
 Nam không dứt, nên uống thuốc gia
 truyền của cụ Trịnh Hải Long (nội
 tử ông đờm học hào). Thuốc đã cứu
 hàng muôn ngàn người. Có 2 thứ
 (thứ 5p. và thứ 3p.50). Ở xa mua
 thuốc gửi mandat cho ông :

TRÌNH-VĂN-HÀO, Directeur Ecole
 Villa n. 110 rue Vassoigne
 Tânđinh, Saigon

Sữa

NESTLÉ
 Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
 ĐAO THẦU CHO CHÍNH PHỦ PHÁP

Hỡi xin không mất tiền quyền
 sách dạy cách nuôi trẻ của
 bác sĩ Vidal soạn ở hãng
NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55
 — HAIPHONG —

VIOXOL

Thuốc bổ huyết, chế riêng cho những
 người thiếu máu, mới ốm khỏi, làm
 cho da, chóng mạnh. 1 chai: 0p.95

VIN TONIQUE
DU BON SECOURS

Rượu bổ.

Một chai : 2p 00

Chế tại : **PHARMACIE DU BON SECOURS**
 Mme Nguyễn Đình - Hoàng

52, Bd Đồng-Khánh — Hanoi — Tél. 454

THUỐC LY « CON CHIM »

THẦN
 DƯỢC

Lý có hai thứ : HẠN-LY và NHIỆT-LY

HẠN-LY : Khi buồn đi là bức tức khó chịu, tưởng đi được nhiều,
 nhưng đi phải giãn khổ, buồn đi luôn, trước khi đi phải quần đau bụng,
 khi đi ra thuần thị lầy lầy như mũi, hoặc hung hung như óc cá, không
 có máu tươi, ấy là Hạn-ly, nếu đúng bệnh như thế, uống 1 liều thuốc
 Hạn-ly « CON CHIM » số 1 ắt phải khỏi. Mỗi liều có : 0p.15

NHIỆT-LY : Khi đi là cũng bức tức như Hạn-ly, có khác là, khi buồn
 phải vội vàng không quần đau bụng, mà đi thì có máu tươi, thường sôi
 ruột và thêm ăn, ấy là Nhiệt-ly. Nếu đúng bệnh như thế, uống 1 liều
 thuốc Nhiệt-ly « CON CHIM » số 2 là phải khỏi. Mỗi liều có : 0p.15

Ai mua cứ đến hỏi các nhà Đại-ly « PHÒNG-TÍCH CON-CHIM » ở
VŨ-ĐÌNH - TÂN 178 bis, Route de Lạch-Tray
 Ấn Tô Kim-Tiền năm 1926

Jamais
aucune
Trace
ROUGE
GUITARE
tenace et sans traces

16 teintes lumineuses et transparentes
 dont 6 nouvelles nuances "Vogue 1940"
 A. B. C., Brique et D.E.F., Cyclamen
COMPTOIR COMMERCIAL
 Agent exclusif
 N° 59 RUE DU CHANVRE - HANOI

Vì trùng nào nguy hiểm nhất?

Bệnh Lậu, Giang-Mai, Hạ-Cam đều có những giống trùng rất
 độc, làm hại thể chất (Mộng, di-tinh, đau lưng, đau xương, rứt
 gân, Lê loét, v. v...) và nguy cả tinh thần) Nọc độc lam di lụy
 đến nơi giông. Chỉ có :

ĐỨC - THỌ - ĐƯỜNG

131, ROUTE DE HUÉ - HANOI

Từ phương pháp chữa bệnh cho đến cách chế thuốc là cam đoan
 chữa được khỏi rất nọc. Thuốc lậu 0p.60, Giang-mai 0p.70, Hạ
 cam 0p.30 một hộp, uống một ngày.

Có đại lý ở các tỉnh,

CHERCHEZ-VOUS...

un Fournisseur en gros de Tricots et de

CHEMISETTES

qui vous donnera livraison rapide de vos
 commandes les plus importantes ?

Adressez-vous à la

Manufacture CU GIOANII

68 - 70, RUE DES ÉVENTAILS, HANOI — TÉL 525

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I. D. E. O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.
Articles «RECLAME» vous permettant de faire des économies :

Cahier de Brouillon «RECLAME» 100 pages	0\$12
Boîte de 100 copies doubles, beau papier	1.70
Ramotte de 100 — — quadrillé multiple	1.20
Plumier laqué, couvercle chromos	1.20
Compas sur panopties : 15 & 4 pièces	0\$88 & 0.48
Compas plats nickelé reversible double usage	1.18
— — — en pochette	3\$25 — 2.20 & 1.65
Nécessaire scolaire 4 pièces, pochette cuir	0.52

Catalogue des articles scolaires sur demande

L. I. D. E. O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE HANOI - HAIPHONG

POUDRE TOKALON « Pétalia »

SURPRENANTE DÉCOU-
VERTE D'UN CHIMISTE
PARISIEN SPÉCIALISTE
DE BEAUTÉ

Une poudre de riz si fine et si légère qu'elle flotte dans l'air. Telle est la surprenante création d'un Chimiste Parisien. C'est pourquoi la Poudre Tokalon s'étend si régulièrement et si uniformément, recouvrant la peau d'un fin voile de beauté, presque invisible. Il en résulte une beauté paraissant parfaitement naturelle. Très différente, en son effet, des poudres lourdes et démodées qui ne donnent qu'une apparence « maquillée », la Poudre Tokalon contient notamment de la Mousse de Crème qui la fait adhérer à la peau pendant 8 heures. Même dans un restaurant surchauffé, jamais votre visage nécessitera de « retouche » si vous employez la Poudre Tokalon. A la fin d'une longue soirée de danse, votre teint sera toujours frais et exempt de luisant.

Agents : F. Maron A. Rochat & Co
45 Bd Gambetta — HANOI

THUỐC TRƯỜNG-SINH NGÂM RƯỢU

Cao hồ-cốt, tặc-kê, Sâm, Nhung, Tâm-gửi cây giàn, cao Kim-anh, Cam-khởi tử, Tô-hợp-hương, Đông-trùng hạ-thảo, và nhiều vị thuốc bổ qui-giá theo trong bài thuốc Trường-sinh Gia-truyền chế luyện thành bánh thuốc này. (Dùng rượu ta, rượu ty hay rượu vang tốt mà ngâm). Hương-vị rất thơm, uống ngon tuyệt-trần, không có rượu thuốc, rượu bỏ não não hằng. Uống rượu này ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh-thần minh-mẫn, bền trí, nhớ lâu, bổ tinh, sinh huyết, nhào sứt quang-nhuận, trừ được các tật bệnh, suốt đời mạnh khỏe trẻ mãi không già. Bởi vậy gọi là « Bánh Trường-Sinh ».

Người khỏe mạnh uống càng tăng sức khỏe, người yếu đau như kẻ dưới đây uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả : Những người đau mới khỏi, các bà sau khi mới sinh nở, người ở nơi nước độc, người bị bệnh ngã nước, bệnh phong-tích, bệnh ho, hen, suyễn, bệnh thổ, bệnh vàng da (cả trong lòng trắng), mắt cũng vàng) bệnh tê thấp, bệnh nhức xương, bệnh ăn không tiêu, ngủ không được, bệnh di-tỉn, mộng-tinh, thận hư, đau lưng, bốc hỏa, các ông giao-hợp yếu, các bà huyết sứt, kinh không điều, ra khí hư, những người đại-tiên không đều, nước tiểu không trong uống rượu ngâm bánh Trường-Sinh này đều khỏi cả.

CÁCH DÙNG : Hộp lớn (giá 1p.00) ngâm thành 3 chai (litre). Hộp nhỏ (giá 0p.35, ngâm thành một chai (litre) trong một ngày là dùng được. Mỗi chai rượu bỏ này đáng giá 3p.00, uống hết lại chế thêm rượu vào cho đến lúc nhạt thì thôi. Nếu muốn đặc, muốn tốt, ngâm thật nhều bánh thuốc, ít rượu, sẽ thành một thứ rượu khai-sí (super-ly) rất quý, để uống trước khi ăn cơm và trước khi đi ngủ rất bổ, mà lại có đủ sức trừ được các bệnh như đã kể trên. Nếu chỉ cần ngon rượu để uống được nhiều không say, không mệt, không bốc nhứt đầu thì ngâm thật ít thuốc và nhiều rượu. Nam pha loãng ăn và người có thể đều dùng được. Trước khi ngâm rượu bóc bỏ bao sáp đi. Xin nhận kỹ hộp phôi 12 tay, có chính-phủ chúng nhân, của nhà (thuộc Hồng-Khê

Nhà thuốc Hồng-Khê

Tổng-cục tại 88 Route de Huế ngay trước cửa Chợ Hôm Hanoi và có đại-ly các nơi, là một nhà thuốc có danh-tiếng của người Việt Nam đã được thưởng bội-tích vàng và bằng cấp ban khen. Mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỹ dấu hiệu phôi 12 tay có chính-phủ chúng nhân kéo liền thuốc giả. Có biểu sách Gia-Đình 1 được và Hoa-Nguyệt Chăm-Nang. Có gửi tin-hóa giao-ngân đi các nơi.

Imp. Thụy-Kỳ, Hanoi Tel. 869

CHIỀU

TIỂU-THUYẾT CHƯA HÈ IN VÀ
ĐẦU TIÊN IN THÀNH SÁCH

Của : NGUYỄN XUÂN-HUY

— Một cuộc đời mà mỗi người trong chúng ta đều đã từng sống...
— Một giấc mộng mà trong mỗi lòng chúng ta đều đã thấy lần...
Nhưng... cứ mỗi khi chiều xuống bằng-khuông thì chúng ta đều thấy triết-tha nhớ lại, và lòng rười-rượi buồn theo với bóng chiều rơi...

Một tiểu-thuyết viết bằng một lối văn dung-dị và nhẹ-nhàng — cái sơ-trường của tác-giả « NẮNG ĐÀO », « DUYÊN BÍCH-CẦU » — đã là những cảm-giác và cảm-tình rất tế nhị. Đầu năm này sẽ có bán, mỗi cuốn 0p.40. Mua buôn mua lẻ hỏi nhà in Lê-Guê 96, Route de Huế, Hanoi.

Đang in « MỘT THÁNG VỚI MA » tiểu thuyết của Lưu Trọng-Lư, « TÌNH VÀ LUY » tiểu thuyết của Lê Văn-Trương.

Có bán « Những sự bí-mật của Hà-thành » 500 trang 1p.15, tiểu thuyết Hanoi rất ly-ký — « Lá huyết-thư » 500 trang 1p.10, lịch-sử tiểu thuyết rất cảm-động. — « Đàng Hắc-Loang » 272 trang 0p.50 — « Do thám Nhật » 416 trang 0p.80, bộ truyện tranh-thám về Trung-Nhật chiến-tranh hiện nay. — « Võ Đàng hào-hiệp » 528 trang 1p.00. « Vạn lý tình hiệp » 448 trang 0p.80, hai bộ võ hiệp có danh tiếng của Tân, thi-sĩ Trần Tuấn Khải dịch thuật — « Nam quốc Y khoa » 0p.25, có gần 300 đơn thuốc gia truyền tự mình chữa lấy các bệnh bằng thuốc Nam được khỏi — « Giải mẹ » của Võ Trọng Phụng dịch, 0p.20 và « Ngoại Tinh » của Võ Trọng Can 0p.40. Tiểu Thuyết Thứ Năm trọn bộ 45 số, từ số 1 6 Octobre 1938 đến số 45, 31 Octobre 1939, đóng làm một cuốn 3p.00. Đại lý mua nhiều được 25% gửi C. R. không phải chịu cước, mua lẻ phải trả tiền trước (đăng timbre cũng được) thêm tiền recommandé.

Le Gérant Nguyễn K. Hoàn